

Z9/27. zasedání Zastupitelstva města Brna
konané dne 10.6.2025

Informativní zpráva o sociální péči ve městě Brně za rok 2024

Anotace

Odbor sociální péče předkládá informativní zprávu o sociální péči ve městě Brně za rok 2024, která podává informace o sociální péči a přehled stěžejních aktivit Odboru sociální péče Magistrátu města Brna a dalších subjektů působících v sociální oblasti v Brně za uplynulý rok.

Návrh usnesení

Zastupitelstvo města Brna

1. bez usnesení

Stanoviska

Informativní zpráva o sociální péči ve městě Brně za rok 2024 byla předložena Radě města Brna na schůzi č. R9/131. konané dne 21. 5. 2025.

Podpis zpracovatele pro archivaci

Zpracovatel

Elektronicky podepsáno

PaedDr. Jan Polák CSc.

vedoucí odboru - Odbor sociální péče

29.5.2025 v 12:02

Garance správnosti, zákonnosti materiálu

Spolupodepisovatel

Elektronicky podepsáno

Mgr. Jiří Kučera

vedoucí úseku - 1. úsek

29.5.2025 v 13:19

Obsah materiálu

Návrh usnesení	1 - 1
Obsah materiálu	2 - 2
Důvodová zpráva	3 - 4
Příloha (Zpráva o sociální péči 2024_MMB_OSP.pdf)	5 - 65

Důvodová zpráva

Odbor sociální péče předkládá **informativní zprávu o sociální péči ve městě Brně za rok 2024**, která podává informace o sociální péči a přehled stěžejních aktivit Odboru sociální péče Magistrátu města Brna a dalších subjektů působících v sociální oblasti v Brně za uplynulý rok.

Zpráva o sociální péči každoročně shrnuje stěžejní informace v oblasti sociální péče, sociálních služeb a sociální politiky ve městě Brně za daný rok. Odbor sociální péče prostřednictvím jednotlivých oddělení poskytuje nejen přímou pomoc jednotlivcům i skupinám, které se ocitly v tíživé sociální situaci, ale řeší také otázky sociální prevence, rozvoje sociální politiky a pomoci. Odbor má celkem 175 zaměstnanců a je členěn na 9 oddělení.

Sociální práce i sociální služby se zaměřují na ohrožené cílové skupiny, k nimž patří senioři, děti, mládež a rodiny, občané s různým druhem zdravotního postižení, ale i lidé v sociální krizi.

Sociální práce zahrnuje poradenství, sociální depistáž, pomoc při řešení obtížných životních situací a práci s klientem v jeho přirozeném sociálním prostředí. Sociální práci vykonává Odbor sociální péče MMB prostřednictvím svých oddělení ve spolupráci se sociálními odbory 23 městských částí Brna. Sociální služby byly v roce 2024 poskytovány Odborem sociální péče MMB, 13 příspěvkovými organizacemi města a více než 100 neziskovými subjekty (viz příloha Zprávy – Síť sociálních služeb města Brna pro rok 2024), kterým město přispívá na jejich činnost ze svého rozpočtu.

Ve městě Brně je poskytována téměř polovina všech registrovaných sociálních služeb z celého Jihomoravského kraje. Do **Sítě sociálních služeb města Brna pro rok 2024** (tj. podporovaných z rozpočtu města) bylo zařazeno celkem **167 sociálních služeb** poskytovaných **68 organizacemi** (včetně samotného města). Celkem se jedná o **2 842 úvazků v přímé péči i nepřímé péči a 3 223 lůžek**.

V roce 2024 obdrželo v rámci pěti dotačních programů OSP MMB dotace 108 neziskových organizací, a to v celkové výši přes 156 milionů Kč. Touto částkou bylo podpořeno celkem 124 registrovaných sociálních služeb a 158 souvisejících projektů.

Celkové výdaje na sociální péči v roce 2024 činily 1,2 mld. Kč. **Dotace z rozpočtu MPSV na výkon sociální práce** v případě Magistrátu města Brna představovala v roce **2024 dotaci v celkové výši 23,65 mil. Kč na celkem 50 sociálních pracovníků** (48,6 přepočtených úvazků). Ze státního rozpočtu byly hrazeny výdaje na některé sociální služby a dotace na úhradu v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Celkem bylo ze státního a krajského rozpočtu poskytnuto městu Brnu **na oblast sociální péče 651 mil. Kč**. Z rozpočtu města Brna bylo v roce 2024 **na služby sociální péče** (provozní výdaje) **prostřednictvím Odboru sociální péče vynaloženo více než 560 mil. Kč**.

Výdaje v oblasti investic dosahovaly téměř 100 mil. Kč. Prostředky byly vynaloženy na přípravu projektových dokumentací pro výstavbu nových či rekonstrukce stávajících zařízení (DOZP Menšíkova, DS Kosmonautů, DS Nopova, Sociálně zdravotní komplex Červený kopec). Největší položku tvořila dostavba Domu pro Julii a rekonstrukce budovy Křenová 6 pro účely zřízení poradenského centra Socio Info Point. Došlo k rekonstrukci stropů v centru krizové pomoci na ul. Masná a k zateplení fasády DOZP Gaudium na ul. Schodová. Město poskytlo také prostředky na obnovu materiálně technického vybavení v městských domovech pro seniory (např. průmyslová myčka a pánev do stravovacího provozu v DS Foltýnova, elektronická požární signalizace a rekonstrukce výtahů) a Centru sociálních služeb (průběžná obnova vozového parku pečovatelské služby a dovybavování domovů pro osoby se zdravotním postižením).

V rámci Odboru sociální péče je řešena i oblast strategického plánování a koncepční činnosti zahrnující plánování a financování sociálních služeb, strategie sociálního začleňování (včetně národnostních menšin), městský program prevence kriminality a protidrogové politiky.

Komise sociální dne 13. 5. 2025 vzala Informativní zprávu o sociální péči ve městě Brně za rok 2024 na vědomí.

Hlasování: 13 – pro, 0 – proti, 0 – se zdržel/ ze 13 členů.

Mgr. Vobořil	Ing. Brzobohatý	Ing. Bohuňovská	Marek. Svitavský	Mgr. Dubová	MUDr. Gruberová	PhDr. Krytinař	Mgr. Novotný	Petr Kubeš	PhDr. Karnet	Ing. Suchý	Ing. Svobodová	Martin Černý
pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro	pro

Informativní zpráva o sociální péči ve městě Brně za rok 2024 byla předložena Radě města Brna na schůzi č. R9/131. konané dne 21. 5. 2025.

Zpráva o sociální péči ve městě Brně 2024

Obsah

Obsah	2
Úvod	4
Sociálně demografické údaje	5
Sociální péče a politika města Brna	8
Odbor sociální péče Magistrátu města Brna	10
Socio Info Point (SIP)	13
Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením.....	18
Referát sociálních pracovníků I a II	18
Oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou	22
Oddělení sociálně právní ochrany dětí	25
Referát náhradní rodinné péče	25
Referát odborné pomoci a kontroly.....	26
Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé.....	28
Referát prevence pro mladistvé	28
Referát prevence pro mladé dospělé.....	28
Oddělení sociální kurátoři.....	31
Referát sociální kurátoři I. a II.	31
Oddělení sociálního začleňování	34
Referát pro oblast integrace cizinců	35
Referát pro sociální bydlení	37
Referát pro oblast zaměstnanosti	41
Oddělení koncepce a plánování služeb	44
Referát koncepce	44
Referát komunitního plánování a sociálních služeb	47
Referát Socio Info Point.....	48
Oddělení koordinační centrum prevence	49
Oddělení ekonomiky a kontroly	51
Referát kontroly.....	51
Dotační programy OSP MMB	52
Program I	53
Program II	53
Program III	54
Program IV	54
Program VI	55
Individuální dotace	55
Příspěvkové organizace	56
Výdaje na sociální péči v roce 2024.....	58

Legislative.....	60
Příloha – Síť sociálních služeb města Brna pro rok 2024	61

Úvod

Zpráva o sociální péči každoročně shrnuje stěžejní informace v oblasti sociální péče, sociálních služeb a sociální politiky ve městě Brně za daný rok. Cíleně se zaměřuje především na činnost Odboru sociální péče Magistrátu města Brna (dále též OSP MMB). Odbor prostřednictvím jednotlivých oddělení poskytuje nejen přímou pomoc jednotlivcům i skupinám, kteří se ocitli v tíživé sociální situaci, ale také řeší otázky sociální prevence, rozvoje sociální politiky a pomoci.

Zpráva o sociální péči ve městě Brně za rok 2024 je členěna dle jednotlivých oddělení Odboru sociální péče a zaměření agendy, případně dle cílových skupin, kterým se věnuje. Speciální kapitoly jsou věnovány sociodemografickým údajům, přehledu dotačních programů, celkovým výdajům na sociální péči a příspěvkovým organizacím města Brna. Samostatná kapitola je věnována i poradně Socio Info Point, která poskytuje poradenství a pomoc všem občanům (všem cílovým skupinám) při orientaci v sociálním systému.

Přílohou souhrnné zprávy je Síť sociálních služeb města Brna pro rok 2024.

Sociálně demografické údaje

Sociálně demografické údaje	absolutní údaje 2023	absolutní údaje 2024
Počet obyvatel města Brna	400 566	402 739
muži	194 046	195 615
ženy	206 520	207 124
Živě narození	3 828	3 460
Zemřelí	4 041	4 097
Sňatky	2 043	1 777
Rozvody	659	695
Přistěhovalí	25 568	18 432
Vystěhovalí	9 617	15 612
Přirozený přírůstek	-316	-647
Přírůstek stěhováním (migrační saldo)	16 951	2 820
Celkový přírůstek	16 632	2 173

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – Brno-město, 2024. Hodnoty uvedené za rok 2024 jsou předběžné.

Počet obyvatel města Brna ve srovnání s loňským rokem se zvýšil o 2 173 osob. Tradičně přetrvává vyšší podíl žen z počtu obyvatel, což souvisí s vyšším podílem osob ve věku nad 64 let. Pro město Brno je jako pro každé větší město typické demografické stárnutí.

Struktura obyvatelstva města Brna dle věku v letech 2021-2024	2022	2023	2024
0–14 let	15,9 %	15,6 %	15,3 %
15–64 let	63,6 %	63,9 %	64,3 %
65 let a více	20,5 %	20,4 %	20,4 %

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – Brno-město, 2024

Z časových řad sledujících vývoj věkové struktury obyvatelstva města Brna vyplývá, že meziroční změny byly minimální. Nejmladší věková skupina (0–14 let) zaznamenala mírný pokles, zatímco podíl obyvatel ve středním věku (15–64 let) se nepatrně zvýšil. Celkově však nedošlo k žádným výrazným posunům ve věkovém složení populace.

Celkem bylo v roce 2024 v Brně 93 880 příjemců důchodu (invalidní, starobní, vdovský a sirotčí) z toho příjemců starobního důchodu včetně vdovských a vdoveckých 45 384. Průměrný sólo měsíční starobní důchod dosahoval výše 22 359 Kč.

Údaje o trhu práce v letech 2021–2023	2022	2023	2024
Podíl nezaměstnaných osob (na obyvatelstvu 15–64 let) v %	5,06	4,96	5,15
Počet uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce	13 304	13 619	14 329
Z toho: ženy	7 188	7 409	7 832
osoby se zdravotním postižením	1 377	1 417	1 403
Volná pracovní místa (v evidenci úřadu práce)	10 618	6 646	7 245
Uchazeči na 1 volné místo	1,3	2,0	2,0

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ – Brno-město, 2024

Oproti roku 2022 míra nezaměstnanosti mírně vzrostla. Mezi nejvíce rizikové kategorie evidovaných uchazečů o zaměstnání patřili v roce 2024, jako i v předešlých letech především osoby se základním vzděláním a s výučním listem, osoby se zdravotním postižením. Tyto skupiny se v mnoha případech prolínají. Často bývá společným jmenovatelem dlouhodobá nezaměstnanost (trvající déle než jeden rok).

Situace na trhu práce v Brně je poměrně specifická. Úroveň nezaměstnanosti v Brně se již dlouhodobě pohybuje nad průměrem nezaměstnanosti větších měst v České republice, v krajském průměru si stojí obdobně. Pro město Brno je charakteristická vysoká koncentrace vysokých škol a různých institucí, stejně ale tak i sociálně vyloučených lokalit s vyšším počtem dlouhodobě nezaměstnaných osob evidovaných na úřadu práce.

Sociální ochranu obyvatelstva zajišťuje Úřad práce ČR, a to formou poskytování nepojistných sociálních dávek. Přehled o vyplacených sociálních dávkách ve městě Brně poskytuje následující tabulka zpracovaná úřadem práce ČR – pobočka Brno.

Počet vyplacených dávek klientům žijícím na území Statutárního města Brna v roce 2024*			
Agenda	počet vyplacených dávek za rok (celkem)	počet vyplacených dávek měsíčně (průměr)	celkem vyplaceno v Kč
Hmotná nouze	42.256	3.522	208.294.157
Příspěvek na živobytí	28.147	2.346	122.696.628
Doplatek na bydlení	12.462	1.039	79.255.563
Mimořádná okamžitá pomoc	1.647	137	6.341.966
Příspěvek na péči (4 stupně)	174.351	14.529	1.488.611.260
I. Lehká závislost	51.300	4.275	60.172.060
II. Středně těžká závislost	54.797	4.566	267.266.900
III. Těžká závislost	42.662	3.555	592.265.700
IV. Úplná závislost	25.592	2.133	568.906.600
Dávky zdravotně postiženým	130.055	10.838	153.100.203
Příspěvek na mobilitu	127.779	10.648	115.634.000
Příspěvek na zvláštní pomůcku	290	24	37.466.203
Počet vydaných průkazů	1.986	166	-
Státní sociální podpora	369.813	30.818	2.401.189.563
Přídavek na dítě	111.098	9.258	143.596.544
Rodičovský příspěvek	110.950	9.246	1.139.772.437
Příspěvek na bydlení	147.765	12.314	1.114.708.582
Jednorázové dávky (porodné a pohřebné)	314	26	3.112.000
Dávky péstounské péče	11.628	969	115.545.604
Náhradní výživné	4.894	408	8.608.502

*Zdroj: Krajská pobočka ÚPČR v Brně

Sociální péče a politika města Brna

Statutární město Brno nabízí svým obyvatelům pomoc a podporu prostřednictvím Odboru sociální péče Magistrátu města Brna (dále též OSP MMB), sociálních odborů 23 městských částí a dále v rámci příspěvkových organizací zřizovaných městech a velkého počtu nestátních neziskových organizací, které poskytují sociální služby.

Sociální péče je pro obyvatele města Brna zajišťována formou sociální práce a sociálních služeb.

Při zajišťování sociálních služeb a souvisejících aktivit v oblasti sociálních věcí, sociálního začleňování, drogové problematiky a prevence kriminality spolupracuje OSP MMB také s jednotlivými městskými částmi, nestátními neziskovými organizacemi (spolky, účelová zařízení registrovaných církví, obecně prospěšné společnosti) i fyzickými osobami.

Z hlediska realizace cílů a opatření sociální politiky, hovoříme v České republice o **tzv. spojeném modelu veřejné správy**. Tato je současně vykonávána jak v samostatné působnosti obcí a krajů, tak v přenesené působnosti, kdy je samospráva obce či kraje pověřena vykonávat státní správu ve věcech zákonem vymezených pro své občany a pro občany v daném správním obvodu. Na plnění těchto úkolů obdrží příspěvek ze státního rozpočtu. Způsob financování těchto agend ze státního rozpočtu však není jednotný. Zatímco např. agenda sociálně-právní ochrany dětí je plně hrazena účelovou státní dotací – transferem na výkon sociálně-právní ochrany dětí (nový název dotace od roku 2022), financování úkolů vyplývajících ze zákona o sociálních službách a zákona o pomoci v hmotné nouzi probíhá v rámci souhrnného příspěvku na výkon státní správy. Ten není účelově zacílen a záleží na rozhodnutí volených reprezentantů obce, do kterých oblastí výkonu správy bude rozdělen. Stejně tak postoj samosprávy k sociální problematice se odráží v rozhodování, zda příspěvek ze státních prostředků bude rozšířen o další prostředky poskytnuté z vlastního rozpočtu obce. Na managementu obce je také rozhodování o případném čerpání finančních prostředků z dalších národních nebo nadnárodních finančních schémat.

Samostatná působnost města v oblasti sociální politiky

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, obec pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde zejména o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, sociální péče, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku. Uvedené agendy jsou v kompetenci jednotlivých odborů Magistrátu města Brna nebo organizacemi zřizovanými a řízenými městem (např. Městská policie a mnoho dalších). Při naplňování těchto agend město Brno spolupracuje s dalšími organizacemi a institucemi veřejné správy (Úřad práce, Městská správa sociálního zabezpečení) nebo nevládního sektoru (široké spektrum nevládních organizací s působností v městě Brně).

Zákon o sociálních službách hovoří o povinnostech obce v samostatné působnosti, které se týkají zjišťování potřeb a zajišťování dostupnosti informací o sociálních službách, sociální práci, spolupráci s dalšími obcemi, kraji a poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám, dále o možnosti zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb a spolupráci s krajem při přípravě a realizaci střednědobého plánu kraje včetně spolupráce při určování sítě sociálních služeb na území kraje. Na zajištění této agendy má město Brno vytvořenu rozsáhlou síť poskytovatelů sociálních služeb. Jedná se o příspěvkové organizace města a široké spektrum spolupracujících nevládních organizací.

Přenesená působnost města v oblasti sociální politiky

Město Brno vykonává přenesenou působnost jak v rámci statutu obce II. stupně, tedy obce s pověřeným obecním úřadem, tak v rámci statutu obce III. stupně, tedy obce s rozšířenou působností (ORP). Agendu přenesené působnosti vykonávají i městské části; město Brno je rozděleno do 29 městských částí.

Město Brno jako obec II. i III. typu vykonává dle Zákona o pomoci v hmotné nouzi úkoly aktivního vyhledávání osob ohrožených hmotnou nouzí a možností řešení jejich situace za použití adekvátních metod, postupů a vedení řádné dokumentace (standardizovaný záznam sociálního pracovníka) a ve spolupráci s dalšími zaměstnanci orgánu pomoci v hmotné nouzi (Úřad práce ČR).

V případě sociálních služeb Brno zajišťuje občanům poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, koordinuje poskytování sociálních služeb, poskytuje odborné sociální poradenství a realizuje činnosti sociální práce, které vedou k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob. Mezi další povinnosti patří uzavírání smluv o poskytování sociálních služeb u osob, které nejsou schopny samy právně jednat a nemají zákonného zástupce nebo opatrovníka.

K dalším agendám, které vykonávají ORP, tedy i město Brno v rámci přenesené působnosti, patří činnosti napomáhající výkonu práv a integraci příslušníků romské komunity, úkoly opatrovníka, vydávání doporučení k uzavření nájemní smlouvy v bytě zvláštního určení, zajišťování výměny a vydávání parkovacích průkazů zdravotně postiženým osobám či projednávání přestupků na úseku sociálních věcí.

Specifická agenda obce v přenesené působnosti, tj. sociálně-právní ochrana dětí

Tato agenda představuje celý systém ochrany práv a právem chráněných zájmů nezletilých dětí. Zaměřuje se především na děti, jejichž výchova a osobnostní rozvoj jsou zákonem stanoveným způsobem ohroženy. Součástí systému je i sociální práce s dětmi a mladistvými, kteří spáchali přestupek či trestný čin nebo se stali jejich obětí. Do této agendy jsou zařazeny i úkoly náhradní rodinné péče – pěstounské péče a osvojení. Vlastní výkon sociálně-právní ochrany dětí zabezpečují orgány sociálně-právní ochrany dětí, jimiž jsou krajské úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, obecní úřady, ministerstvo práce a sociálních věcí a Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Sociálně-právní ochranu dětí dále zajišťují obce a kraje v samostatné působnosti, a to prostřednictvím komise pro sociálně-právní ochranu dětí, kterou mohou obce zřizovat, a další právnické a fyzické osoby, jsou-li výkonem sociálně-právní ochrany pověřeny (tzv. pověřené osoby).

Obce v této oblasti hrají zásadní roli zejména ve vyhledávání dětí, které potřebují ochranu, vyhledávání vhodných osob, jež se mohou stát budoucími pěstouny či osvojiteli, a v neposlední řadě v součinnosti s orgány sociálně-právní ochrany dětí při řešení sociální a bytové situace rodin a v nich žijících nezletilých dětí.

Město Brno realizuje agendu SPOD v rámci sociálních odborů 23 městských částí. Metodickou a kontrolní činnost i agendu náhradní rodinné péče pak vykonává Odbor sociální péče MMB, kontrolní a metodickou činnost pro náhradní rodinnou péči vykonává Krajský úřad JMK.

Výkon přenesené působnosti v oblasti sociální práce obecních úřadů koordinuje, odborně a metodicky podporuje a kontroluje krajský úřad. Tyto činnosti vyplývají z ustanovení Zákona o sociálních službách a patří k nim realizace a koordinace činnosti sociální práce vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování, analýza vyhodnocení míry implementace úrovně metod sociální práce i metodická a kontrolní činnost.

Magistrát města Brna rozhodl v průběhu roku 2024 vyčlenit ze své kompetence činnosti I. stupně (tzn. náhradní rodinnou péči) a svěřit je do působnosti úřadů městských částí vykonávajících agendu sociálně-právní ochrany dětí za použití územního principu dle místa trvalého pobytu dítěte. V roce 2024 byly prováděny úkony vedoucí k realizaci reformy organizace výkonu sociálně-právní ochrany dětí na území města Brna, která má vstoupit v planost od 1.ledna 2025.

Odbor sociální péče Magistrátu města Brna

Posláním Odboru sociální péče Magistrátu města Brna je pomáhat občanům města Brna v nepříznivé sociální situaci. Sociální péči pro své obyvatele zajišťuje město Brno formou poskytování sociální práce a sociálních služeb.

v samostatné působnosti

- 1 - vykonává agendy zřizovatelských funkcí a metodicky usměrňuje a kontroluje činnost příspěvkových organizací zřízených městem v působnosti odboru dle „Zásad vztahu orgánů statutárního města Brna k příspěvkovým organizacím“
- 2 - provádí komplexní výkon specializovaných činností při zadávání veřejných zakázek a uzavírání koncesních smluv v souladu s platnými právními předpisy a vnitřními předpisy MMB v oblasti působnosti odboru a zodpovídá za jejich evidenci
- 3 - poskytuje poradenskou a konzultační činnost zaměstnancům ÚMČ při výkonu funkcí veřejného opatrovnictví u osob omezených ve svéprávnosti, výkonu opatrovníka osob neznámého pobytu a ustanovení zvláštního příjemce dávek důchodového pojištění

v přenesené působnosti

- 1 - komplexně zajišťuje výkon činností v oblasti sociální péče v souladu s platnou legislativou
- 2 - vykonává funkci opatrovníka nezletilých v trestním řízení
- 3 - provádí kontrolní a konzultační činnost při výkonu funkcí veřejného opatrovnictví u osob omezených ve svéprávnosti, výkonu opatrovníka osob neznámého pobytu a ustanovení zvláštního příjemce dávek důchodového pojištění
- 4 - přezkoumává na základě odvolání rozhodnutí vydaná ÚMČ v I. stupni správního řízení v oblasti výkonu veřejného opatrovnictví u osob omezených ve svéprávnosti, výkonu opatrovníka osob neznámého pobytu a ustanovení zvláštního příjemce dávek důchodového pojištění
- 5 - přezkoumává stížnosti občanů na postup pracovníků ÚMČ v agendách výkonu veřejného opatrovnictví u osob omezených ve svéprávnosti, výkonu opatrovníka osob neznámého pobytu a ustanovení zvláštního příjemce dávek důchodového pojištění

Odbor sociální péče má celkem 175 zaměstnanců. V rámci struktury celého Magistrátu města Brna jde o jeden z největších odborů. Je členěn na jednotlivá oddělení, přičemž některá oddělení se dále členění na referáty. Na většině oddělení probíhá přímá sociální práce s klienty, zbývající oddělení se zabývají koncepční činností a plánováním. Specifickou agendu vykonává oddělení ekonomiky a kontroly.

Přímou sociální práci s klienty zajišťují oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou, oddělení sociálně-právní ochrany dětí, oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním, postižením, oddělení sociální kurátoři, oddělení sociálního začleňování a oddělení pro mladistvé a mladé dospělé (jako jediné poskytuje sociální služby). Koncepční, metodickou a kontrolní činnost mají v rámci oddělení zahrnuty oddělení koncepce a plánování služeb, oddělení Koordinační centrum prevence, oddělení sociálního začleňování a oddělení ekonomiky a kontroly.

Komplexní informace o činnostech a aktivitách v oblasti sociální péče jsou prezentovány na webovém portálu **socialnipece.bрно.cz**. Portál také poskytuje informační servis odborné veřejnosti.

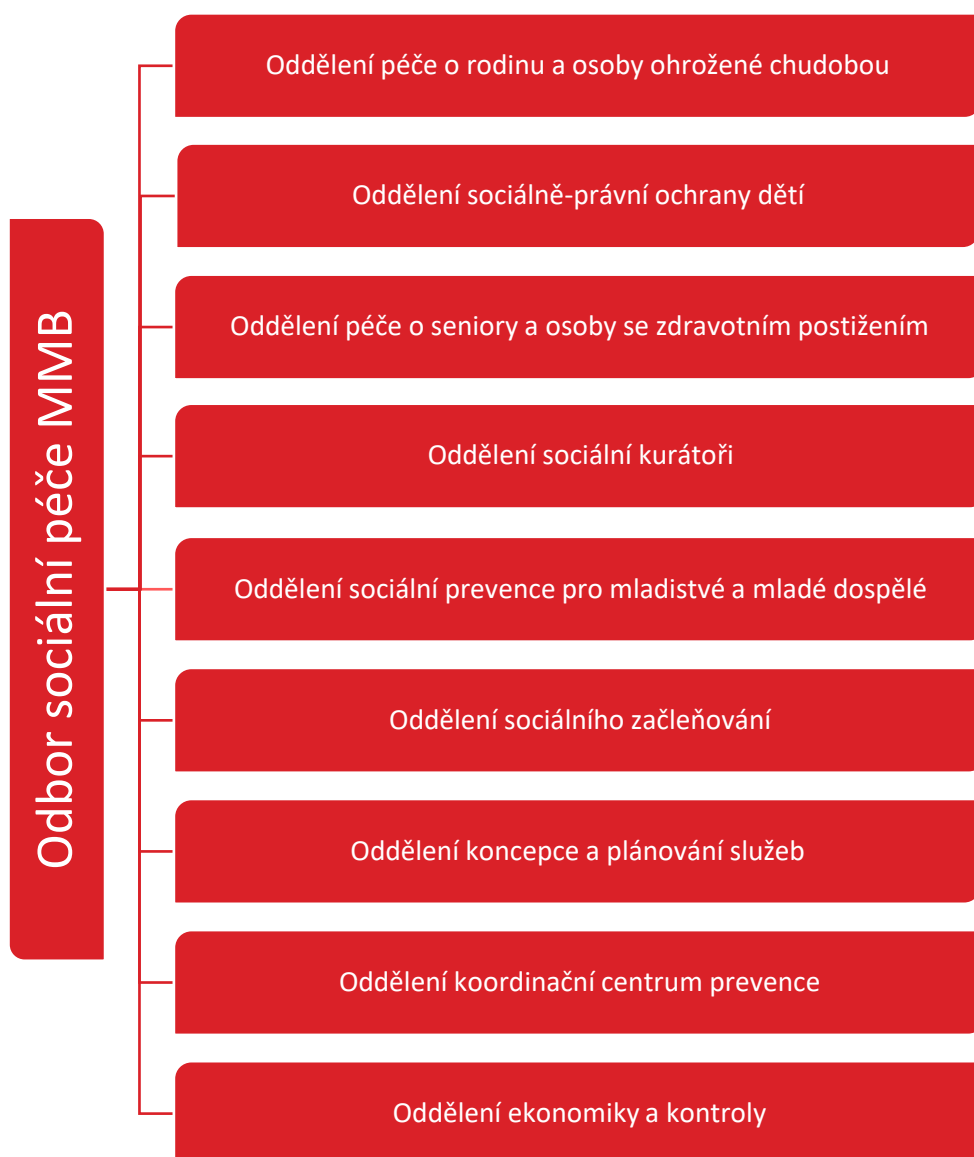
Sociální práce

Sociální práce spočívá především v poradenství, sociální depistáži (vyhledávání jednotlivců či skupin ohrožených sociálním vyloučením nebo jinou nepříznivou sociální situací), práci s klientem v jeho přirozeném prostředí, pomoci při řešení obtížných životních situací včetně zprostředkování kontaktu s příslušnými institucemi. Tuto činnost vykonává OSP MMB prostřednictvím jednotlivých oddělení, spolupracuje přitom s poskytovateli sociálních a zdravotních služeb, krajskou pobočkou Úřadu práce v Brně, odbory sociálních věcí a orgány sociálně-právní ochrany dětí při jednotlivých ÚMČ Brno, Policií České republiky, občanskými a právními poradnami a dalšími dotčenými orgány a organizacemi. Sociální práce je zaměřena na cílové skupiny: seniory, zdravotně postižené občany, rodiny s nezaopatřenými dětmi a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

Sociální služby

Sociální služby zajišťují pomoc a podporu lidem, kteří se potýkají s nejrůznějšími problémy v důsledku dlouhodobé nepříznivé situace, zdravotního postižení či krizové sociální situace a kteří je nejsou schopni řešit bez pomoci druhých. Příčiny těchto situací jsou různé, proto existuje pestrá nabídka různých typů a druhů sociálních služeb, které jsou občanům poskytovány městskými, popřípadě krajskými a státními organizacemi, nevládními neziskovými organizacemi či soukromými subjekty. Podle zákona o sociálních službách č. 108/2006 Sb., existuje 33 druhů služeb. Téměř polovina služeb registrovaných v Jihomoravském kraji je poskytována právě v Brně. Město Brno na jejich provoz přispívá ze svého rozpočtu.

Administrativní/vnitřní členění odboru sociální péče

Socio Info Point (SIP)

Poradna SIP je místem prvního kontaktu pro občany, kteří hledají informace při orientaci v sociální oblasti. Je to poradenské místo, které klientovi nabízí **komplexní informační servis k pochopení a řešení obtížné životní situace**.

Poradna je součástí oddělení koncepce a plánování služeb, v rámci vnitřní struktury je začleněna jako Referát Socio Info Point. Tým poradny je tvořen 4 sociálními pracovníky.

Poradna SIP poskytuje osobní, telefonické a internetové poradenství, které využívají i mimobrnění občané a příslušníci jiných států s dlouhodobým pobytem v Brně. Pro telefonické dotazy je určena **bezplatná telefonní linka 800 140 800** dostupná od pondělí do pátku v čase 8.00 do 15.00 hod. Pro e-mailové poradenství slouží adresa **sip@brno.cz**.

Základní činnosti poradny:

- Pomoc při zorientování se v životní situaci a mapování situace klienta.
- Poskytnutí informací a nabídka možností, jak situaci řešit.
- Vysvětlení systému sociálních dávek, poskytnutí návodů a doporučení, jak podat žádosti.
- Informace o nabídce sociálních služeb.
- Zprostředkování a zajištění kontaktu s dalšími organizacemi (úřad práce, česká správa sociálního zabezpečení atd.), propojení na dlouhodobou spolupráci se sociálním pracovníkem.
- Zajištění vzdělávacích a terapeutických aktivit pro pečující.

Doplňkové činnosti poradny:

- Osvětová činnost: pravidla rubrika a články do čtvrtletníku SENIOR ŽURNÁL pro brněnské seniory, či odborné články do tiskovin (zpravodaje městských částí, Metropolitan atd.).

Poradna také spolupracuje s městskými částmi, kde se uskutečnila řada besed pro seniory, např. pro ÚMČ Brno – Jih, Žabovřesky, Bohunice, Vinohrady, Jundrov, Královo Pole. Další přednášky proběhly pro organizace Svaz tělesně postižených, Roska Brno – venkov, Adra, pravidelná spolupráce byla navázána se SZŠ Jaselská, pro kterou SIP pořádá exkurzi.

- Síťování: pracovníci poradny informují odbornou veřejnost i potenciální klienty o nabídce poradny prostřednictvím letáků do ambulancí, poliklinik, centrální knihovny Jiřího Mahena. Současně probíhá komunikace s pracovníky organizací, sestrami a lékaři.

V roce 2024 se poradna stala součástí manuálu ZZS JMK a kontaktním místem pro záchranáře, kteří potřebu pacienta vyhodnotí jako sociální, nejčastěji jde o případy tzv. "osamělých seniorů". Poradnu kontaktuje přímo záchranář ze zásahu nebo předá informace přímo pacientovi či rodině.

Prezentace služeb poradny proběhla také na lednovém zasedání Sdružení praktických lékařů Brno. Zástupci poradny se aktivně účastnili konference Doma je doma pořádané Jihomoravskou inovační agenturou Jinag a Konference Centra pro rodinu a sociální péče na téma sendvičová generace.

- Informační newsletter: každých 14 dní je pravidelně rozeslán informační newsletter „SIP informuje“ na cca 500 mailových adres odběratelů.
- Monitorovací návštěvy: pracovníci SIP se účastní monitoringu sociálních služeb ve městě Brně společně s kolegy z Odd. koncepce a plánování služeb.

Projekt “Brno pomáhá pečovat doma – Socio Info Point”

V červenci 2023 poradna SIP zahájila realizaci evropského projektu “Brno pomáhá pečovat doma – Socio Info Point” registrační číslo CZ.03.02.02/00/22_014/0000412, spolufinancovaného Evropskou unií. Projekt potrvá do února 2026.

Projekt je zaměřený na podporu neformálních pečujících, kteří se starají nebo pomáhají svému blízkému. Poradna může díky zmíněnému projektu poskytnout zvýšenou podporu právě pečujícím. Veškeré aktivity pro pečující jsou bezplatné. Mimo poradenskou činnost v budově Koliště 19 nabízí pracovníci poradny tzv. mobilní poradnu pro pečující v domácnosti či po domluvě na jiném místě.

Realizace všech aktivit projektu probíhala v roce 2024:36

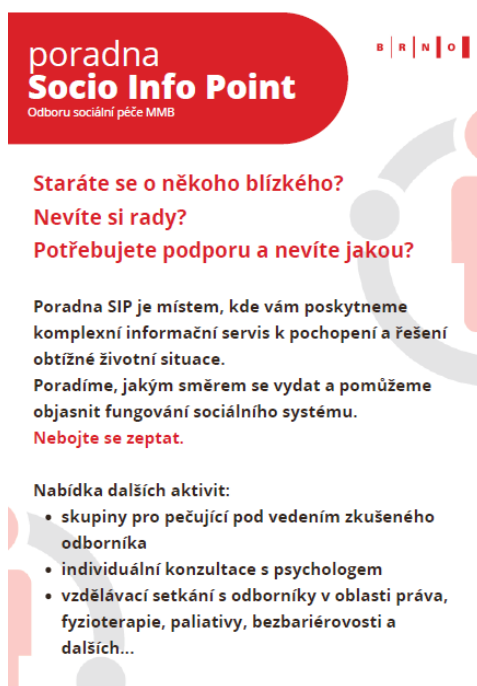
- **Individuální terapeutická podpora** prostřednictvím dvou spolupracujících psychoterapeutek, které nabízí až 4 terapeutická setkání po 90 minutách. V roce 2024 využilo nabídku 63 klientů.
- **Terapeutická skupinová setkání (tzv. svépomocné skupiny)** s externím odborníkem za facilitace sociální pracovníce – v roce 2024 byly realizovány dva bloky, jarní a podzimní. V každém bloku proběhlo 6 setkání (1 x měsíčně) v uzavřené skupině s maximálním počtem 10 účastníků. Obou skupin se v roce 2024 účastnilo dohromady 18 pečujících.

V rámci zpětných vazeb účastníci oceňovali osobnost terapeuta, vzájemné sdílení, pocit sounáležitosti se skupinou i chvíle odpočinku, které zde zažili.

- **Vzdělávací semináře pro pečující** byly rozděleny do dvou bloků únor–červen a září–listopad. Celkem proběhlo 11 bezplatných vzdělávacích seminářů, kterých se zúčastnilo 140 osob. Vzdělávání probíhalo v prostorách Pečovatelské služby Brno-střed nebo PS Brno-Žabovřesky.

Názvy realizovaných témat: Úskalí demence aneb Babičko, vy nám to snad děláte naschvál; Jednání za osobu, která již o sobě není z důvodu onemocnění schopná rozhodovat; Manipulace s imobilní osobou; Péče v závěru života; Bezbariérovost domácího prostředí; Základy psychohygieny aneb uvolnění v kolotoči péče.

- **Zpracování metodických postupů pro pracovníky SIP** – ve spolupráci s externí metodickou vznikly nové metodické postupy poradny, které zajišťují jednotnost a správnost postupů všech pracovníků poradny a usnadňují zaškolení případných nových pracovníků.

The infographic features a red header with the text "poradna Socio Info Point" and "Odboru sociální péče MMB". Below this, it lists three questions in red: "Staráte se o někoho blízkého?", "Nevíte si rady?", and "Potřebujete podporu a nevíte jakou?". The main body of text describes the service as a place for complex information and solutions for difficult life situations, offering guidance on the direction to take and explaining the social system. It encourages people to ask questions. A section titled "Nabídka dalších aktivit:" lists several services: support groups for caregivers, individual consultations with a psychologist, and educational meetings with experts in law, physiotherapy, palliative care, and accessibility. The background includes a stylized graphic of a person's head and shoulders in shades of red and grey.

poradna
Socio Info Point
Odboru sociální péče MMB

Staráte se o někoho blízkého?
Nevíte si rady?
Potřebujete podporu a nevíte jakou?

Poradna SIP je místem, kde vám poskytneme komplexní informační servis k pochopení a řešení obtížné životní situace.
Poradíme, jakým směrem se vydat a pomůžeme objasnit fungování sociálního systému.
Nebojte se zeptat.

Nabídka dalších aktivit:

- skupiny pro pečující pod vedením zkušeného odborníka
- individuální konzultace s psychologem
- vzdělávací setkání s odborníky v oblasti práva, fyzioterapie, paliativy, bezbariérovosti a dalších...

Doplňující aktivitou projektu „Brno pomáhá pečovat doma“ je i **realizace komunikační kampaně**, která je zaměřená na pozitivní vnímání a rozšíření informací občanů města Brna o neformální péči a neformálních pečujících, bourání stereotypů spojených s neformálním pečovatelstvím (např. informace o sdílené péči či neformální péči, včetně informací o aktivitách zaměřených na destigmatizaci osob pečujících a osob závislých na péči). Veškeré výstupy kampaně jsou nastaveny tak, aby pečující i široká veřejnost věděli, kam se v případě potřeby mohou obrátit (tzn. vždy byly akcentovány i kontakty na poradnu Socio Info Point).

Zpracovaná komunikační strategie nastavila jasnou vizuální podobu kampaně a obsah sdělení. Načasování realizace kampaně směřováno do přelomu podzimu a zimy 2024. Hlavní část kampaně byla proto realizována v měsících říjen, listopad a prosinec 2024 a byly využity různé komunikační kanály: City Light vitríny, publikace vydávané městem Brnem (brněnský Metropolitan, zpravodaje jednotlivých městských částí apod.), webový portál města Brna, emailový newsletter Poradny SIP, rádiové spoty, online reklama (SOME – FB, IG; RTB bannery) a další plakátovací plochy na území města Brna. Kampaň byla realizována i prostřednictvím prezentace tištěných reklamních materiálů či krátkých informačních spotů (slide show) v rámci Dopravního podniku města Brna. Navržené a zpracované vizuály a výstupy kampaně jsou využívány i nadále po dobu realizace celého projektu.

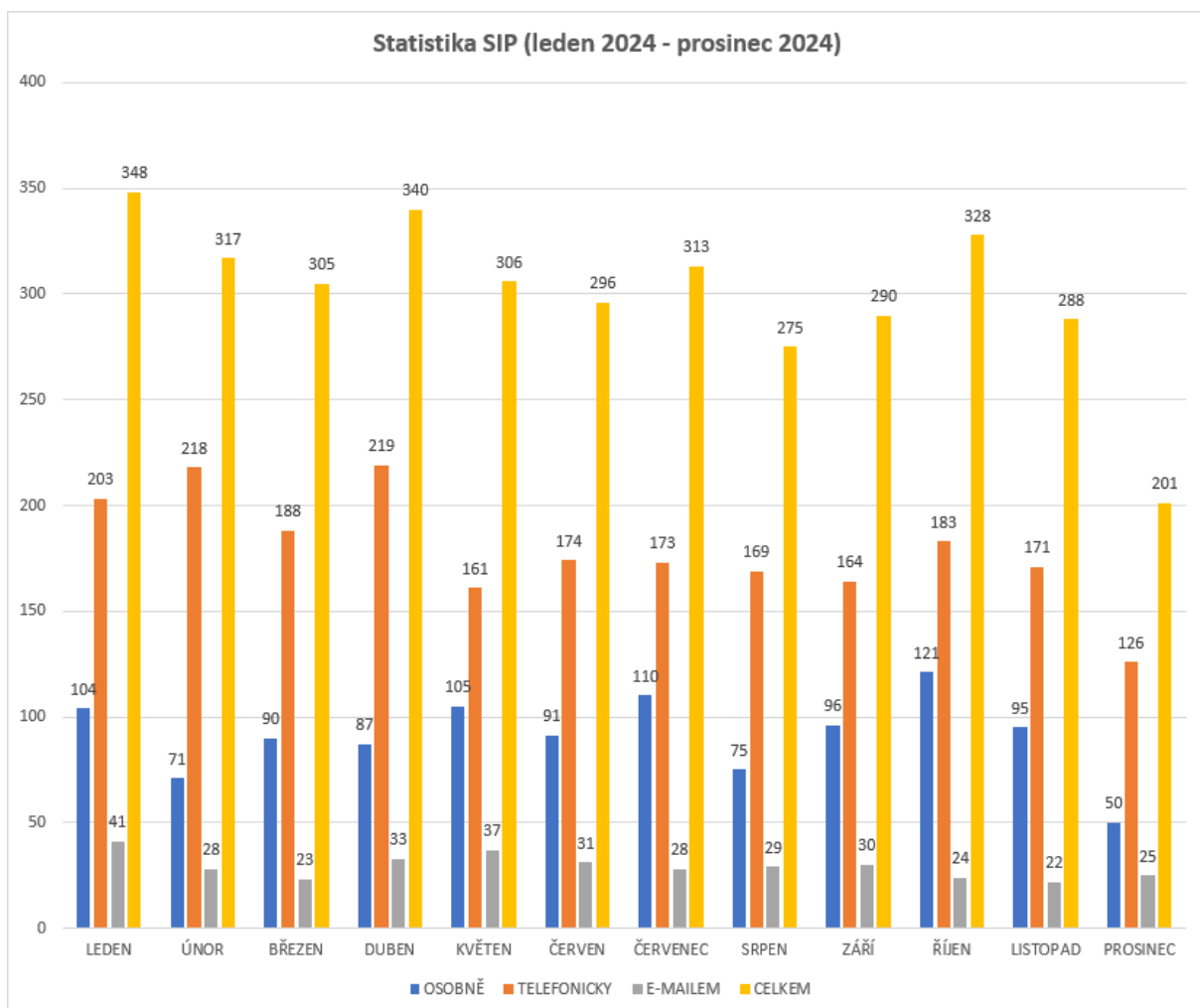
Spolufinancováno
Evropskou unií

Pomůžeme vám s péčí o vaše blízké
800 140 800 | socialnipece.brno.cz

Počet klientů	2022	2023	2024
Celkem	4 614	2933	3613
z toho ženy	3 294	2075	2602
z toho muži	1 320	858	1007
Osobní návštěvy	2 371	609	1109
Telefonické poradenství	2 027	2063	2149
E-mail	216	261	351

Komentář: V roce 2022 poradna poskytovala vstupní základní poradenství pro všechny příchozí klienty OSP, od čehož bylo v následujících letech upuštěno. Navýšení osobního poradenství v roce 2024 je dáno aktivitami projektu Brno pomáhá pečovat doma, tj. rozšíření nabídky aktivit pro pečující.

Grafický přehled dotazů za rok 2024

Nejčastěji řešené oblasti

Nejčastější poptávané informace se v roce 2024 vztahovaly k oblasti péče o člověka se sníženou soběstačností. Jednalo se o dotazy na příspěvky – na péči, mobilitu, průkazy pro OZP, dále také sociální služby a postupy k jednání s nimi a také možnosti, jak jinak zajistit péči doma (např. za pomoci soukromých poskytovatelů péče). Další část dotazů směřovala obecně k sociálním dávkám a příspěvkům-příspěvek na bydlení, dále dávkám hmotné nouze, dávkám státní sociální podpory obecně. Část dotazů – zejména telefonických – patří otázkám k rozpadu rodiny a opatrovnickým sporům, otázkám bydlení a poptávce po právních službách. Další oblastí jsou dotazy na služby mimo poskytovatele sociálních služeb – jedná se o dotazy na dopravu pro seniory, obědy, úklidy, služby, pedikúru apod.

Příběh z praxe

Paní Hana pečuje o svoji maminku a bydlí společně s ní a manželem v rodinném domě. Maminka je velmi dominantní povahy, i přes úbytek fyzických sil a její úplné závislosti na pomoci dcery se snaží dceru řídit a málokdy je s péčí dcery spokojená. Mamince je přes 90 let a paní Haně 70 let.

V době, kdy se na nás obrátila, pečovala intenzivně již několik let. Paní Hana je obklopena širokou rodinou. Její dvě děti pracují jako lékaři. Do poradny však přišla se slovy: "Mám kolem sebe odborníky, mé děti a široká rodina pracují ve zdravotnictví, mám k péči dostupnou veškerou techniku. Potřebuji však pochopení a možnost sdílet. Rodina mě nechápe. Péče je velmi náročná, maminka odmítá pomoc terénní služby, o pobytovém zařízení také nechce slyšet".

S paní Hanou jsme probrali další možnosti terénní péče a předali kontakty, byla jí nabídnuta pomoc a podpora v rámci aktivit projektu „Brno pomáhá pečovat“. Využila nabídku individuální bezplatné terapeutické pomoci pro pečující a absolvovala půlroční setkávání svépomocné skupiny – tedy setkávání dalších pečujících s odborníkem terapeutem a psychiatrem. Navštěvovala i vzdělávací semináře pro pečující. Aktivity pro pečující a pomoc poradny vřele přijala a byla vděčná za to, že našla pochopení, možnost sdílení i uznání.

Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením

Sociální pracovníci Oddělení péče o seniory a osoby se zdravotním postižením nabízí pomoc seniorům a lidem se zdravotním postižením, kteří jsou v nepříznivé životní situaci, kterou nejsou schopni sami řešit v důsledku snížené míry soběstačnosti, z důvodu věku či zdravotního postižení.

Sociální práce se seniory a osobami se zdravotním postižením v rámci přenesené působnosti spočívá především v **poradenství, práci s klientem v jeho přirozeném prostředí včetně zprostředkování kontaktu s příslušnými institucemi a navazujícími organizacemi** především v oblasti sociální či zdravotní.

Sociální pracovníci vedou o případu každého klienta tzv. standardizovaný záznam sociálního pracovníka, v němž jsou zaznamenány postupy při řešení životní situace klienta.

Oddělení je členěno do dvou referátů – Referát sociálních pracovníků I. a Referát sociálních pracovníků II, přičemž oba referáty se věnují obdobné činnosti. Na oddělení je zaměstnáno celkem 20 zaměstnanců z toho 1 vedoucí oddělení, 2 vedoucí referátů, 3 odborní referenti a 14 sociálních pracovníků.

Referát sociálních pracovníků I a II

Činnosti referátů je možné rozdělit na několik částí:

- poskytuje základní a zprostředkovává odborné sociální poradenství;
- poradenství týkající se sociálních dávek pro seniory a osoby se zdravotním postižením;
- vydává parkovací průkazy pro osoby se zdravotním postižením, označení vozidla řízeného osobou sluchově postiženou a označení vozidla poskytovatele terénních sociálních služeb;
- zajišťuje sociální služby osobám v situacích, kdy by neposkytnutí okamžité pomoci ohrozilo jejich život nebo zdraví;
- zprostředkovává poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu;
- vyhledává klienty v jejich přirozeném prostředí a provádí sociální šetření;
- provádí individuální plánování cílů pomoci klientovi, činností, metod a kroků vedoucích k dosažení stanovených cílů;
- zajišťuje pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí;
- spolupracuje s jednotlivými úřady městských částí, jinými organizacemi, Policií ČR, příp. městskou policií při řešení životní situace výše uvedených osob;
- zprostředkovává pomoc rodinným příslušníkům a ostatním pečujícím osobám;
- zjišťuje na základě oznámení poskytovatele zdravotních služeb, zda je nezbytné poskytnout osobě umístěné ve zdravotnickém zařízení služby sociální péče a zprostředkovává možnost jejich poskytnutí;
- podílí se na zprostředkování pomoci při řešení bytových potřeb (domy s pečovatelskou službou, bezbariérové byty);
- vede agendu a vydává rozhodnutí o úhradách za stravu a za péči dle §74 zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách (děti umístěné do domova pro osoby se zdravotním postižením na základě rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy nebo předběžného opatření);

Počty klientů a jejich struktura

V roce 2024 byla poskytnuta sociální práce **2 272 klientům** na základě jejich požadavků a potřeb, z toho nově evidovaných klientů, se kterými se vedla průběžná sociální práce, bylo 724. Jednorázových anonymních poradenství či intervencí bylo průběhu roku poskytnuto 824, a to buď formou osobního jednání, nebo telefonicky či mailem. Počet klientů, se kterými se na oddělení aktivně pracovalo je srovnatelný s loňským rokem, kdy došlo nárůstu klientů oproti předchozím tzv. covidovým rokům i přesto, že došlo k mírnému poklesu nových klientů v daném roce.

Z celkového počtu klientů oddělení převažuje skupina seniorů nad 65 let, jichž evidujeme 83 procent. Z hlediska zastoupení mužů a žen převažují ženy 66 procenty, oproti 34 procentům mužů.

Převážná část sociální práce probíhá v terénu, tj. v přirozeném prostředí klientů, především v jejich domácnostech, vzhledem k jejich snížené soběstačnosti a mnohdy i mobilitě.

Přehled vývoje počtu klientů oddělení sociální práce	2022	2023	2024
Počet nových klientů	694	834	724
Počet klientů, se kterými se aktivně pracovalo (včetně anonymních)	1 761	2 309	2 272

Komentář: nárůst lze přičítat energetické krizi, kdy došlo ke zvýšení počtu sociálních dávek, které pomáháme klientům vyřizovat, a to jak v oblasti bydlení, tak u dávek pro osoby se zdravotním postižením, které potřebují finanční prostředky na zajištění potřebné péče.

Oddělení dále zajišťuje vydávání a výměnu parkovacích průkazů pro osoby se zdravotním postižením, které jsou držiteli průkazů ZTP a ZTP/P. V průběhu roku 2024 bylo vyměněno či vydáno nových **celkem 1 404 parkovacích průkazů**, z toho bylo vydáno 73 průkazů z důvodu ztráty. Celkem bylo na úřad vráceno 135 parkovacích průkazů (z důvodu úmrtí či skončení platnosti průkazu pro osoby se zdravotním postižením). Dále byla vydána 3 označení do vozidla O2 držitelům průkazu ZTP z důvodu postižení úplnou nebo praktickou hluchotou, kteří jsou zároveň držiteli řidičského oprávnění.

Od 1. ledna 2024 nabyla účinnosti novelizace ustanovení § 67 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, kdy mohou být vydány **speciální označení také pro vozidla registrujícím poskytovatelům terénních sociálních služeb**. V průběhu roku 2024 bylo těchto speciálních označení vydáno celkem **268**, a to sedmi poskytovatelům uvedených sociálních služeb.

V roce 2024 bylo vydáno **68 euroklíčů** osobám se sníženou schopností pohybu. Euroklíč zajišťuje rychlou a důstojnou dostupnost veřejných sociálních a technických kompenzačních zařízení (např. výtahů, schodišťových plošin) osazených jednotným Eurozámkem.

Počet vydaných průkazů	2022	2023	2024
Parkovací průkazy	1 290	1 461	1 404
Označení do vozidla O2	2	2	3
Euroklíče	126	67	68
Označení vozidla poskytovatele terénních sociálních služeb/počet poskytovatelů	x	x	268/7

Komentář: k poklesu počtu vydaných euroklíčů v posledních dvou letech došlo v důsledku výpadku dodávky euroklíčů na OSP.

Se žádostí o pomoc se na oddělení obrací sami klienti, tj. senioři a osoby se zdravotním postižením, častěji však pečující osoby, rodinní příslušníci, sousedé a známí. Rovněž přibývá podnětů ze zdravotnických zařízení – nemocnic a LDN, ale také od praktických lékařů, dále pak přichází podněty k prošetření od městské policie či Policie ČR, z bytových či sociálních odborů úřadů městských částí, a stále častěji se také setkáváme s podnětem od členů Hasičského záchranného sboru apod. V oblasti problematiky bydlení nás také oslovují majitelé nebo správci domů, případně předsedové bytových družstev.

Mezi nejčastěji řešenou problematiku také v roce 2024 patřila **pomoc s vyřizováním sociálních dávek pro osoby se sníženou soběstačností**, včetně průkazu pro osoby se zdravotním postižením. Na úřad práce bylo prostřednictvím oddělení podáno **1 188 těchto žádostí** a dalších podání, které s dávkami souvisí, což je srovnatelný počet s předchozím rokem. Další dávkou, kterou sociální pracovníci pomáhají i vyřizovat klientům, kteří jsou nesoběstační, je **příspěvek na bydlení, který čtvrtletně vyřídili pro 275 klientů**. U této dávky na bydlení dochází v posledních třech letech k postupnému nárůstu počtu klientů, kdy náklady na bydlení představují největší část z příjmu klientů, který je často nedostačující. V nájemním bydlení jsou mnohdy částky vyšší než samotný důchod seniorů. Další neméně důležitou činností sociálních pracovníků je pak poskytování informací o sociálních službách či zprostředkování kontaktu s poskytovateli těchto služeb. Zde převažuje zájem o pobytové sociální služby (domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, případně odlehčovací služby), kdy už klient sám ani s pomocí rodiny či terénní sociální služby není schopen svoji nepříznivou životní situaci zvládat ve svém přirozeném prostředí. Velká poptávka je také po terénních sociálních službách, ale i pomoc se zajištěním dovážky obědů, nákupů či úklidu v domácnosti.

I přes každoroční valorizaci důchodů senioři často řeší problém nízkých příjmů a nedostatek finančních prostředků. S tím pak souvisí neplacení nájmů a jiných pohledávek a následná hrozba exekucí či ukončení nájmů, ale také neschopnost platit si sociální služby, a potom se jim nedostává potřebné péče a nejsou schopni samostatně bydlet. V roce 2024 sociální pracovníci oddělení pomáhali řešit **problém nevhodného či nejistého bydlení u 221 klientů, kdy více jak tři čtvrtiny těchto klientů byly osoby starší 65 let**. Zde došlo ke značnému navýšení počtu klientů, kteří se nacházeli v nevhodném bydlení oproti loňskému roku o více jak 60 klientů. Senioři se tak stále častěji ocitají rovněž v zařízeních typu azylového domu či noclehárnách, na ubytovnách a bohužel i na ulici. Velkým problémem je situace, kdy se senior nemá kam vrátit po hospitalizaci, a to buď z důvodu, že nežil ve vhodném prostředí, kam by se nyní mohl vrátit (např. ubytovna), ale i z důvodu, že je osamělý a je natolik nesoběstačný, že není schopen samostatného bydlení, ani s pomocí terénních sociálních služeb a čeká tak na přijetí do pobytové sociální služby, zpravidla do domova pro seniory nebo domova se zvláštním režimem.

Řešený problém klienta v souvislosti s dávkami	2022	2023	2024
Počet příspěvků na bydlení řešených na úřadu práce s pomocí sociálních pracovníků	203	261	275
Počet podaných žádostí na úřad práce o dávky pro osoby se zdravotním postižením či se sníženou soběstačností (průkaz pro OZP, příspěvek na mobilitu, příspěvek na péči, příspěvek na zvláštní pomůcku, hlášení změn a hospitalizace)	1 273	1 253	1 188

Komentář: z tabulky je patrný nárůst počtu vyřizovaných sociálních dávek v posledních dvou letech v návaznosti na celkový nárůst klientů oddělení.

V posledních letech roste také počet klientů v seniorském věku s psychiatrickým onemocněním, ale bohužel i závislých na návykových látkách (především alkoholu), kde je citelný problém v nedostatku poskytovatelů zdravotních i sociálních služeb pro tyto osoby, a to jak v terénní formě, tak i v pobytové. Vedle seniorů s nízkými příjmy pak přibývá i seniorů bez příjmu či s minimálním důchodem, a to především s ohledem na skutečnost, že nemají odpracovaný dostatečný počet roků či uznatelné náhradní doby a nemají tudíž nárok na výplatu důchodu, i když dosáhli věku pro přiznání starobního důchodu. Případně si jako podnikatelé či osoby samostatně výdělečně činné odváděli na sociální pojištění minimální úhrady.

Příběh z praxe

Na oddělení péče o seniory se obrátila majitelka menšího bytového domu v Židenicích. Ve svém domě bydlela pouze ona a jeden nájemník pan Jiří, u kterého se v posledním roce začali projevovat příznaky demence. Majitelka domu mu dala výpověď z nájmu s ohledem na dlouhodobé neplacení nájemného a obav z následků nemoci.

S panem Jiřím se podařila navázat spolupráce, nebyl schopen samostatně řešit svoji situaci, neuvědomoval si její závažnost a jeho zdravotní stav vyžadoval nastavení pobytové sociální služby. Za pomoci sociální pracovnice postupně začal splácet nájemné, byl vyřízen příspěvek na péči a proběhla potřebná lékařská vyšetření.

Z minulosti měl již podané žádosti do některých brněnských domovů pro seniory, tyto domovy byly urgovány s připojenou aktuální lékařskou zprávou, v průběhu čtyř měsíců se podařilo klientovi zajistit pobytovou sociální službu v domově se zvláštním režimem. Na základě nastavené spolupráce mohl klient zůstat ve svém bytě do doby přestěhování se do domova.

Oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou

Oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou poskytuje pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi i jednotlivcům, kteří se ocitli v obtížné životní situaci zapříčiněné zejména ztrátou zaměstnání, dlouhodobou nezaměstnaností, problémy s uplatněním na trhu práce, materiálními problémy, zadlužeností, ohrožením či ztrátou bydlení, ohrožením stability a fungováním rodiny s nezaopatřenými dětmi, problémy s uplatňováním zákonných nároků a pohledávek (sociálních dávek, důchodu, výživného apod.)

Při řešení obtížné životní situace klienta spolupracují sociální pracovníci zejména s krajskou pobočkou Úřadu práce v Brně, s poskytovateli sociálních služeb, s orgány sociálně-právní ochrany dětí, azylovými a poradenskými zařízeními a nestátními neziskovými organizacemi. Sociální pracovníci vedou o případu každého klienta tzv. standardizovaný záznam sociálního pracovníka, v němž jsou zaznamenány metody a postupy při řešení životní situace klienta.

Oddělení je členěno do dvou referátů – Referát péče o rodinu a Referát péče o osoby ohrožené chudobou. Na oddělení je zaměstnáno celkem 21 zaměstnanců z toho 1 vedoucí oddělení, 2 vedoucí referátů (sociálních pracovníků) a 15 sociálních pracovníků, 1 vedoucí ubytovny Koniklecová a provozní pracovník ubytovny Koniklecová 5 a 1 odborný referent.

Referát péče o rodinu

Činnosti referátu je možné rozdělit na několik částí:

- zprostředkování odborného poradenství rodinám s dětmi;
- zajišťování a pomoc při vyhledávání a zprostředkování sociálních služeb pro rodiny s dětmi;
- vyhledávání rodin s dětmi vyžadující sociální péči za účelem sociální práce na základě analýzy a posouzení životní situace rodiny s dětmi provádí individuální plánování cílů a pomoci a kroků vedoucích k dosažení cílů;
- sociální šetření jako podklad pro rozhodování o přijetí osamělého rodiče s nezaopatřenými dětmi do Ubytovny pro přechodný pobyt;
- realizace činností vedoucích ke zlepšení životní situace rodin s dětmi spolupracuje s navazujícími orgány a organizacemi;
- spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí při řešení životní situace dítěte, rodin s dětmi, zejména v rámci sanace rodiny.

Referát péče o osoby ohrožené chudobou

Činnosti referátu je možné rozdělit na několik částí:

- zprostředkování základního a odborného poradenství pro osoby dlouhodobě nezaměstnané a osoby s materiálními problémy;
- vyhledávání klientů v jejich přirozeném prostředí za účelem sociální práce;
- na základě analýzy a posouzení životní situace klienta provádí individuální plánování cílů pomoci a kroků vedoucích k dosažení cílů;

- pomoc při uplatňování zákonných nároků a pohledávek; v případě potřeby doprovází klienta při jednání na úřadech a organizacích a poskytuje mu potřebnou podporu.

Počty klientů a jejich struktura

Pomoc byla v roce 2024 poskytnuta **celkem 1848 klientům, z toho 742 rodinám s nezaopatřenými dětmi**. Pomoc sociálních pracovníků ve sledovaném roce nejčastěji vyhledávali lidé, žijící v nevhodných a nejistých formách bydlení, nejčastěji v ubytovnách či hygienicky závadných bytech. O pomoc při řešení bytové situace požádalo celkem 461 klientů, z toho 254 rodin s nezaopatřenými dětmi. Druhou nejčastější skupinu tvoří klienti, kteří se ocitli v obtížné životní situaci v souvislosti s nezaměstnaností a materiálními problémy, tj. z celkového počtu 426 klientů o pomoc požádalo 118 rodin s nezaopatřenými dětmi.

Přehled vývoje počtu klientů oddělení péče o rodinu	2022	2023	2024
Počet nových klientů	458	478	472
Počet klientů, se kterými se aktivně pracovalo (včetně anonymních)	1888	2066	1848

Ubytovna pro přechodný pobyt

Oddělení péče o rodinu a osoby ohrožené chudobou spravuje agendu umísťování osamělých rodičů s nezaopatřenými dětmi v Ubytovně pro přechodný pobyt, Koniklecová 5. Přijímá a vyřizuje žádosti o přijetí do ubytovny, prostřednictvím pracovní skupiny rozhoduje o přijetí žadatelů do zařízení, uzavírá s žadateli smlouvy o ubytování a klientům ubytovny poskytuje sociální poradenství a potřebnou pomoc prostřednictvím sociálních pracovníků oddělení.

Provoz Ubytovny pro přechodný pobyt Koniklecová 5	2024
Kapacita ubytovacích jednotek	49
Kapacita lůžek	126
Počet osob umístěných	81
Náklady na provoz ubytovny	1 349 400 Kč

Příběh z praxe

Muž, roč. 1956, se na náš úřad obrátil v červnu 2017. V této době byl bez jakýchkoli finančních prostředků, zmatený a zanedbaný. Po úraze propuštěn z hospitalizace a uznán nejdříve ve II. a poté ve III. stupni invalidity. Jedná se o psychiatrického pacienta. V červenci 2019 dosáhl důchodového věku, nevznikl mu však nárok na výplatu SD.

Při sociálním šetření bylo zjištěno, že má klient odpojenou tekoucí vodu z důvodu neuhrazení nedoplatku, který vznikl v době jeho hospitalizace. V té době hrozilo i odpojení elektřiny. Již v roce 2020 byl v rámci exekučního řízení v elektronické dražbě prodán jeho 3/8 podíl na RD, ve kterém klient bydlí, soukromé společnosti. Klient se proti prodeji bránil a vše vyústilo až k Ústavní stížnosti. Složitý právní spor stále trvá. Z důvodu bydlení bez právního titulu neměl klient nárok na dávku SSP – příspěvek na bydlení a je s ním každý měsíc žádáno o dávku HN – Mimořádnou okamžitou pomoc. Klientovi jsme pomohli s podáním žádosti o dar na úhradu a obnovu zavedení tekoucí vody, která byla schválena.

V červenci 2024 dosáhl potřebné doby 5 let od řádného odchodu do důchodu. Klientovi zbývá pouze 7 měsíců k doplacení a získání starobního důchodu. Díky daru Sociálního nadačního fondu byla doba pojištění doplacena a mohla být zahájena výplata starobního důchodu. S klientem je nadále vedena intenzivní sociální práce. Postupně byla obnovena výplata dávek HN – Příspěvku na živobytí a Doplatku na bydlení a vyřízena dávka SSP Příspěvek na bydlení.

Oddělení sociálně právní ochrany dětí

Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) v rámci přenesené působnosti zajišťuje agendu náhradní rodinné péče a koordinuje jednotné poskytování sociálně-právní ochrany dětem prostřednictvím 23 úřadů městských částí.

Oddělení je členěno do dvou referátů – Referát náhradní rodinné péče (15 zaměstnanců) a Referát odborné pomoci a kontroly (7 zaměstnanců). Na oddělení je zaměstnáno celkem 24 zaměstnanců, z toho 1 vedoucí a 2 vedoucí referátů.

Referát náhradní rodinné péče

Zajišťuje výkon agendy v oblasti náhradní rodinné péče pro celé území města. Zpracovává agendu osvojení, pěstounské a poručnické péče, pěstounské péče na přechodnou dobu, vykonává funkci opatrovníka dětem v náhradní rodinné péči, funkci poručníka dětí v náhradní rodinné péči v případech, kdy nemají zákonného zástupce, poskytuje poradenskou pomoc rodinám a dětem v náhradní rodinné péči, zpracovává žádosti osob – žadatelů o některou z forem náhradní rodinné péče, poskytuje poradenství.

Sociálně-právní ochranu dětí zajišťuje na území celého města Brna Odbor sociální péče Magistrátu města Brna a sociální odbory 23 úřadů městských částí (rozdělení působnosti určuje statut města Brna).

Počty klientů a jejich struktura

Referát náhradní rodinné péče evidoval ke konci roku 2024 celkem **121 žadatelů o náhradní rodinnou péči**, z toho 86 žadatelů o osvojení, 34 žadatelů o pěstounskou péči a 1 žadatele o pěstounskou péči na přechodnou dobu. V průběhu sledovaného roku vedl v **evidenci 367 pěstounů**, z toho ke konci roku 277 pěstounů (z toho 198 prarodičů dětí, 22 jiných příbuzných a 15 jiných osob dětem blízkým), 21 pěstounů na přechodnou dobu (v rámci JMK 115 pěstounů na přechodnou dobu) a 69 poručníků osobně vykonávajících poručnickou péči.

Náhradní rodinná péče	2022	2023	2024
Do péče budoucích osvojitelů svěřeno	24 dětí	17 dětí	10 dětí
V pěstounské péči a poručenství žilo	342 dětí	355 dětí	339 dětí*
Do pěstounské péče na přechodnou dobu svěřeno	26 dětí	30 dětí	51 dětí
Počet dohod o výkonu pěstounské péče	315	324	---*

* 282 v pěstounské péči, 57 poručenství

*z důvodu restrukturalizace OSPOD a převodu agendy na ÚMČ viz text dále

Referát odborné pomoci a kontroly

Metodicky vede a kontroluje činnost výkonu agendy sociálně-právní ochrany dětí u úřadů městských částí. Cílem kontrol je prověření úrovně výkonu státní správy, tj. vedení spisové dokumentace a naplňování standardů kvality. Dále přezkoumává rozhodnutí ÚMČ vydaná v 1. stupni správního řízení v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a přešetřuje vyřízení stížností občanů na úřední postup nebo nevhodné chování úředníků ÚMČ v příslušné agendě.

Referát odborné pomoci a kontroly v roce 2024 mimo svou kontrolní činnost výkonu přenesené působnosti svěřené úřadům městských částí na úseku sociálně-právní ochrany dětí prováděl řadu úkonů vedoucích k realizaci reformy organizace výkonu sociálně-právní ochrany dětí na území města Brna.

Magistrát města Brna se rozhodl vyčlenit ze své kompetence činnosti I. stupně (tzn. náhradní rodinnou péči) a svěřit je do působnosti úřadů městských částí vykonávajících agendu sociálně-právní ochrany dětí za použití územního principu dle místa trvalého pobytu dítěte. Činnost referátu odborné pomoci a kontroly se tak zacítila na právní zajištění a realizaci přesunu náhradní rodinné péče na 23 úřadů městských částí města Brna vykonávajících OSPOD.

Statistická data o výkonu SPOD a o počtu sociálně patologických jevů z městských částí*	2022	2023	2024
Případy domácího násilí v přítomnosti dětí	77	108	101
Případy týraných, zneužívaných a zanedbaných dětí	413	561	727
Orgán sociálně-právní ochrany jmenován opatrovníkem	1946	1874	1943
Děti v ústavní péči a ochranné výchově	364	339	378
Děti odebrané z péče rodičů	165	161	197

Péče o mladistvé a děti s trestnou činností	2022	2023	2024
Mladiství s trestnou činností 15–18 let	104	121	98
Děti s jinak trestnou činností do 15 let	98	77	86

*Evidence statistických údajů byla v průběhu let aktualizována.

Příběh z praxe

Referát náhradní rodinné péče vedl v evidenci nezletilé sourozence (nar. 2009), kterým byla již v roce 2016 nařízena ústavní výchova. Rodiče se o děti nezajímali, byli s nimi v minimálním kontaktu, nečinili žádné kroky k tomu, aby se děti mohly vrátit zpět do jejich péče. Oba rodiče byli nakonec v roce 2020 zbaveni rodičovské odpovědnosti k dětem. Tímto se zákonným zástupcem dětí stalo Statutární město Brno, které vykonávalo funkci poručníka.

Zhruba v polovině roku 2023 se podařilo navázat děti na hostitele. Tito se s dětmi začali pravidelně setkávat, trávili společný čas, děti měly možnost zažívat situace v rodině hostitelů, kteří jim nabízeli nejen plnohodnotné trávení volného času, volnočasové aktivity různého charakteru, ale také možnost zažívat život v rodinném systému, být součástí dynamiky rodiny, vytvářet a budovat zdravé vztahy. Děti byly hostiteli přijaty, začala se komunikovat možnost péče trvalejšího charakteru, tedy pěstounská péče.

Podaný návrh hostitelů na předpěstounskou péči byl ze strany OSPOD podpořen. Děti na základě rozhodnutí soudu mohly být předány do faktické péče hostitelů, nyní již pěstounů. Opustily brány dětského domova a žily v rodinném systému. Pěstouni jim mimo jiné zajistili přestup na školu v blízkosti bydliště, zajistili jim kroužky, podporují je při přípravě na školní vyučování, doprovázejí je k lékařům aj. Zkrátka zajišťují řádnou péči o děti. Děti po uplynutí určité doby, kdy si mohly na vlastní kůži vyzkoušet život v rodině pěstounů, stále setrvaly v přání zůstat v této rodině i nadále. Pěstouni tedy podali návrh na svěření do pěstounské péče, resp. do osobní péče poručníka, neboť se stali zákonnými zástupci dětí (poručníky).

Do rodiny dochází vedle pracovníce OSPOD také pracovníce doprovázející organizace, jsou zajištěny volnočasové aktivity, potřebné doučování a příprava na přechod ze základní školy na školu střední. Poručníci jsou pro děti osobami stabilními, kteří s nimi sdílí jejich každodenní život a plánují společně budoucnost dětí.

Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé

Oddělení sociální prevence pro mladistvé a mladé dospělé (OSPM) je specifické tím, že jako jediné oddělení OSP MMB poskytuje sociální služby dle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o službu **azylový dům pro mládež** (ID 2795393) s kapacitou 35 lůžek a službu **nízkoprahové zařízení pro děti a mládež** (ID 6661382) s okamžitou kapacitou taktéž 35 klientů. Služby jsou poskytovány v rámci dvou referátů dle cílové skupiny rozdělené podle věku (od 15 do 18 let pro mladistvé a od 18 do 26 let pro mladé dospělé). Jedná se o pobytové a ambulantní sociální služby určené mladým lidem, kteří se ocitli v obtížných životních situacích a nejsou schopni je řešit vlastními silami. Oddělení poskytuje podporu a dočasné zázemí pro aktivity vedoucí k rozvoji dovedností, návyků a společenských vazeb potřebných k překonání nepříznivé sociální situace a vytváří podmínky k návratu zpět do rodiny nebo samostatného života.

Oddělení je členěno do dvou referátů – Referát prevence pro mladistvé. a Referát prevence pro mladé dospělé. Na oddělení je zaměstnáno celkem 19 zaměstnanců z toho 1 vedoucí oddělení, 2 vedoucí referátu, 7 sociálních pracovníků, 6 pracovníků soc. péče, uklízečka, údržbář – řidič a hospodářka.

Sedmým rokem se oddělení zúčastnilo národní potravinové sbírky a potravinové sbírky zaměstnanců MMB. Vybrané potraviny a hygienické potřeby jsou k dispozici klientům oddělení v sociální nouzi. Již třetím rokem je oddělení zapojeno do projektu „DARUJ HRAČKU“ (nezisková organizace). Do tohoto projektu bylo v roce 2024 zapojeno celkem 35 klientů oddělení. Klienti byli obdarováni vánočními dárky dle svých představ, některým z nich se tak splnilo přání, které doposud považovali za nespílitelné, jako například úhrada autoškoly, kuchyňské spotřebiče do domácnosti, různá elektronika, roční jízdenka MHD Brno a podobné. Celková hodnota těchto darů byla cca 85 000 Kč. Pokračovala také spolupráce se společností Zásilkovna při zaměstnávání klientů. V průběhu roku se Oddělení zúčastnilo projektu First Housing a CTI na základě čehož byly 8 klientům přiděleny byty se sociální podporou.

Referát prevence pro mladistvé

Referát poskytuje služby sociální prevence pro cílovou skupinou mládeže od 15 do 18 let. Tito mladí lidé většinou přicházejí z nefunkčních rodin, nebo mají výchovné problémy, které již nejsou jejich rodiče schopni sami řešit a dítě by tak skončilo v ústavní péči.

Referát prevence pro mladé dospělé

Referát poskytuje služby sociální prevence pro cílovou skupinou mladých dospělých ve věku od 18 do 26 let, kteří nemají kde bydlet a potřebují svoji nepříznivou sociální situaci řešit. Tito mladí lidé většinou přicházejí z dětských domovů, výchovných ústavů, pěstounské péče a nefunkčních rodin.

Azylový dům pro mládež

V roce 2024 byly **pobytové služby poskytnuty celkem 76 klientům** (41 mužům a 35 ženám), z toho bylo 29 klientů nezletilých. V posledních letech se potvrzuje trend nárůstu klientů přicházejících z nefunkčních rodin. Ve sledovaném roce 2024 byl největší počet příchozích klientů do azylového domu s trvalým pobytem na území Brna a to 55 %, dále JMK 21 %, ostatní kraje 18 % a 0,5 % klientů z Ukrajiny.

Nejčastějšími důvody pobytu byly ztráta bydlení, finanční tíseň, zhoršený školní prospěch a zanedbávání školní docházky, poruchy chování, konflikty v rodině. Klienti byli v azylovém domě ubytováni zpravidla do doby vyřešení sociálního problému. Klienti zmíněné služby absolvovali výcvik v základních sociálních dovednostech podle individuálních plánů a byla jim poskytována pomoc při zprostředkování zaměstnání, případně studia.

Klienti přijatí podle místa trvalého bydliště	počet osob
Brno	42
Jihomoravský kraj	16
Ostatní kraje v ČR	14
Cizinci s trvalým či dočasným pobytem	4
Celkem	76

Délka pobytu / počet klientů	do 1 měsíce	1–3 měsíce	4–6 měsíců	delší než 6 měsíců	delší než rok	celkem
2022	23	21	10	17	7	78
2023	15	30	10	14	9	78
2024	12	22	14	13	15	76

Odkud přišli	2022		2023		2024	
	15-18	18-26	15-18	18-26	15-18	18-26
Rodina	17	11	18	10	20	14
Ulice	0	4	1	6	0	3
Zařízení ústavní výchovy	3	13	2	5	5	10
Jiná sociální služba	0	0	0	7	0	6
Zdravotnické zařízení	0	1	0	1	1	2
Výkon trestu odnětí svobody	0	0	0	0	0	0
Ubytovna	0	17	0	20	0	11
Ukrajina	9	3	8	0	3	1
Mladiství/zletilí do 26 let	29	49	29	49	29	47
Celkem	78		78		76	

V roce 2024 odešlo 39 % do komerčního bydlení (podnájem, ubytovna, sdílené bydlení) a 30 % klientů se vrátilo zpět do rodiny. Zbylí klienti odešli do jiné sociální služby 5 %, zahraničí 4 %, ústavní zařízení 7 %, na ulici 7 %, zdravotní zařízení 2 % a ostatní 6 % klientů neuvedlo, kam odchází.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Součástí oddělení je **nízkoprahové zařízení pro děti a mládež** – Klub „KUMBÁL“ s okamžitou kapacitou 35 klientů.

V roce 2024 navštívilo službu celkem 81 klientů (33 žen a 48 mužů), většinou ze sociálně znevýhodněných lokalit z celého Brna. Pracovníci klubu řeší krizové situace klientů, pomoc s hledáním bydlení, základní finanční gramotnost, prevenci před zneužíváním psychotropních látek, pracovní návyky apod. Vzhledem k absenci základních hygienických i samoobslužných návyků mnohých klientů se pracovníci klubu věnují nácviku i těchto činností. Denní návštěvnost klubu se pohybovala mezi 15–28 klienty. Nově byla zakoupena elektrická trouba, kterou klienti využívají při nácviku samoobslužných činností (vaření).

Klienti nízkoprahového klubu Kumbál	2022	2023	2024
	15-26	15-26	15-26
Počet registrovaných klientů	75	75	81
Počet anonymních klientů	1	0	0
Celkem	76	75	81

Příběh z praxe

Renata byla od čtyř let v pěstounské péči, před tím v dětském domově. Po pobytu v pěstounské péči následoval pobyt v ústavní péči z důvodu výchovných problémů. Poté našla zázemí v našem Azylovém domě pro mládež. Časem se však naučila ovládat agresivní chování, nastoupila zpět do školy na 4letý obor s maturitou, nyní studuje třetím rokem. Pokud by se podařilo Renatě dokončit studium, ráda by pokračovala dál na VŠ (obor sociální nebo umělecký).

Klientka udělala spoustu chyb, ale i velký pokrok, hodně na sobě pracovala. Také díky podpoře soc. pracovníce v nízkoprahovém zařízení dostala šanci začít znovu.

Aktuálně bydlí v podnájmu, žije s přítelkyní, vychovávají 7 - měsíčního chlapečka a při mateřské si chodí přivydělávat do neziskové organizace. Zvládla si zaplatit dlužné částky a dokončila autoškolu. Jejím velkým koníčkem jsou kresby i malby obrazů.

Oddělení sociální kurátoři

Oddělení sociálních kurátorů se zaměřuje na cílovou skupinou osob ohrožených sociálním vyloučením. Sociální kurátoři pomáhají lidem, kteří byli propuštěni z výkonu trestu či se aktuálně nacházejí ve vězení, klientům se závislostí na alkoholu či jiných toxikomaniích, nebo mladým dospělým, kteří po dosažení zletilosti byli propuštěni ze zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy.

Oddělení je členěno do dvou referátů – Referát sociálních kurátorů I. a Referát sociálních kurátorů II. Na oddělení je zaměstnáno celkem 19 zaměstnanců z toho 1 vedoucí oddělení, 2 vedoucí referátu, 11 sociálních kurátorů, 1 provozní pracovník/terapeut, 1 odborný referent, 1 právník, 1 protidrogový referent/pracovník terapeut a 1 pracovník terapeut.

Referát sociální kurátoři I. a II.

Oba referáty se zabývají obdobnou činností. Jedná se o tyto činnosti:

- koordinování systematické a komplexní péče a pomoci občanům ohroženým sociálním vyloučením, poskytování a zprostředkování základní péče, poradenské a sociálně terapeutické pomoci;
- právní poradenství;
- zprostředkování další pomoci a podpory od partnerů poskytujících sociální služby, pomoc při orientaci v situaci a v možnostech jejího řešení.
- nabízí komplexní a (v případě potřeby a dle individuální dohody s klientem) dlouhodobou poradenskou pomoc a podporu sociálního kurátora;
- nabízí práci a aktivity v terapeutické dílně;
- nabízí setkávání klientů oddělení v klubu (projekce filmů, cestovatelské besedy atd.);
- sociální šatník;
- možnost praní prádla, zajištění možnosti osobní hygieny;
- v rámci terénní práce sociální kurátoři aktivně vyhledávají klienty, kteří se dostali do nepříznivé životní situace v místě jejich pobytu. Vykonávají sociální šetření, depistáže, navštěvují a oslovují klienty v centru města, chatkách i squatech, kde jim nabízejí sociální poradenství a pomoc.

Počty klientů a jejich struktura

Cílová skupina oddělení zahrnuje široké spektrum lidí na okraji společnosti a také za hranicí sociálního vyloučení, kteří tak nemají dostatek zdrojů a sil zvládnout vyřešení svých životních obtíží pouze vlastními silami. Klienti sociálních kurátorů jsou primárně jednotlivci, nikoli rodiny a rodinné systémy (rodiny mají ve své gesci jiná oddělení OSP MMB). Patří k nim:

- osoby po propuštění z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody;
- osoby ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody;
- osoby po ukončení léčby chorobných závislostí, propuštění ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti;
- osoby po propuštění ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, resp. v 19 letech;

- osoby, které nemají uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že jsou osobami bez přístřeší;
- osoby, jejichž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby;
- osoby, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností;
- mladí dospělí žádající o zaopatřovací příspěvek.

Sociální kurátoři evidovali v roce 2024 celkem **1996 osob ohrožených sociálním vyloučením nebo osoby sociálně vyloučené**. Níže uvedená tabulka reflektuje údaje o vývoji počtu klientů v jednotlivých letech a jejich struktuře z hlediska pohlaví.

Počet klientů sociálních kurátorů	2022	2023	2024
Počet klientů	2061	2008	1996
z toho muži	1642	1590	1567
z toho ženy	419	418	429

Komentář: Nejpočetnější klientelu sociálních kurátorů tvořily osoby ve věku 31–40 let (27,1 %), ve věku 41–50 let (24,6 %) a 51–60 let (16,9 %). Z celkového počtu 79,18 % tvořili muži. Tento stav je za posledních osm let téměř neměnný

Rozdělení klientů podle místa trvalého bydliště

Oddělení sociální kurátoři primárně pečují o obyvatele města Brna. S ohledem na to, že Brno je krajským městem, druhým největším městem v ČR a je zároveň dopravním uzlem, nachází se v evidenci oddělení nezanedbatelný počet klientů s mimobrněnským trvalým bydlištěm a také cizinců.

Rozdělení klientů podle místa trvalého bydliště	počet osob
Brno	1646
Jihomoravský kraj	159
Ostatní kraje v ČR	148
Cizinci	43
Celkem	1996

Příběh z praxe

Paní Larisa žije v České republice od roku 2006. Po konfliktu se synem odešla ze společného bydlení, přespávala v čekárně autobusového nádraží, případně na nočním krizovém centru, osobní věci měla uložené v úschovně zavazadel. Klientka neměla příliš důvěru k pobytovým soc. službám, a i vzhledem ke svému věku (seniorka) se obávala většího kontaktu s cizími lidmi.

Nakonec se klientku podařilo namotivovat, aby vyzkoušela noclehárnu v městském středisku krizové sociální pomoci na Masné 3b. Zároveň jsme začali společně vyřizovat dávky hmotné nouze, aby měla klientka noclehárnu z čeho zaplatit. Do doby vyřízení dávek chodila paní Larisa na místa, kde lze získat zdarma stravu (výdej stravy pro osoby bez domova) a výjimečně čerpala potravinovou pomoc i na našem oddělení. Vzhledem k aktivnímu přístupu klientky se podařilo podat žádosti do několika azylových domů, do sdíleného bydlení pro seniory, dále jsme začali vyřizovat starobní důchod a klientka se zapojila do projektu Programové zabydlování domácností přes oddělení soc. začleňování (MMB).

Po pár měsících, kdy byla klientka na noclehárně, se uvolnilo místo v azylovém domě na Křenové 20, kde mohla být klientka na rozdíl od noclehárny i přes den, tedy bylo to pro ni mnohem komfortnější. Klientka si zároveň podala žádost o obecní byt ve více městských částech, začala chodit i na prohlídky bytů. Klientce se nakonec podařilo získat nájemní smlouvu v obecním bytě v Novém Lískovci. Po mnoha měsících se též povedlo dosáhnout přiznání starobního důchodu, které bylo u klientky velmi komplikované, protože měla velkou část odpracované doby ze zahraničí a ČSSZ dlouho čekala na potřebné podklady.

Paní Larisa má nyní stabilní bydlení a naše oddělení kurátorů navštěvuje už jen výjimečně, neboť naše služby nepotřebuje. Tento příběh má pozitivní konec zejména díky aktivnímu přístupu klientky a spolupráci se sociálním kurátorem.

Oddělení sociálního začleňování

V rámci samostatné působnosti Oddělení sociálního začleňování zajišťuje aktivity v oblasti sociálního začleňování. Oddělení se dále zabývá problematikou integrace cizinců a spoluprací s brněnskými organizacemi národnostních menšin v Brně. Zajišťuje činnosti související s poskytováním dotací nestátním organizacím na území města v oblasti národnostních menšin, činnost Výboru pro národnostní menšiny ZMB a Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců. Zabezpečuje výkon funkcí poradce pro národnostní menšiny, romské poradkyně a interkulturních pracovníků.

V koncepční oblasti zpracovává dokumenty k problematice sociálního začleňování, a to zejména v rámci spolupráce s Odborem pro sociální začleňování Ministerstva pro místní rozvoj ČR (dříve Agentura pro sociální začleňování) a integrace cizinců. Taktéž na základě těchto dokumentů zpracovává a následně realizuje systémové projekty města financované z úrovně evropských dotačních fondů (EFS+) či národních dotačních programů.

V roce 2024 probíhalo naplňování **Plánu sociálního začleňování pro období 2022-2027** a prvního prováděcího dokumentu **Akčního plánu pro období 2022-2024** a příprava druhého prováděcího dokumentu **Akčního plánu pro období 2025-2027**. Na vzniku dokumentů se podíleli členové pracovních skupin z řad odborníků města, NNO, akademické sféry a dalších významných institucí. Pracovní skupiny byly tematicky členěné na oblast bezpečnost a prevence, bydlení a dluhová problematika, rodina a zdraví a zaměstnanost. Dokumenty mají umožnit aktérům sociálního začleňování na území města čerpání evropských dotačních prostředků (v objemu stovek mil. Kč), a to prostřednictvím předložených projektových žádostí na úroveň orgánů ústřední státní správy. Dále probíhalo naplňování **Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020-2026**, vyhodnocení prvního prováděcího dokumentu **Akčního plánu pro období 2021-2023** a přípravy druhého prováděcího dokumentu **Akčního plánu pro období 2024-2026**.

Oddělení je členěno do 3 referátů, tj. Referát pro oblast integrace cizinců, Referát pro sociální bydlení a Referát pro oblast zaměstnanosti s celkovým počtem 41 zaměstnanců (zahrnuti i zaměstnanci na DPP a DPČ), přičemž většina z nich je zapojena do realizace projektů kofinancovaných z evropských fondů).

Oblast národnostních menšin

V rámci oddělení se problematice národnostních menšin a etnik věnuje poradce pro národnostní menšiny, který je také tajemníkem **Výboru pro národnostní menšiny, poradního orgánu Zastupitelstva města Brna**. Výbor byl ustanoven při Zastupitelstvu města Brna v listopadu roku 2001. Od uvedené doby pokračuje výbor ve své činnosti na pravidelných zasedáních, přičemž v roce 2024 zasedal celkem pětkrát. Na zasedáních se výbor zabýval zejména řešením narovnání vztahů mezi ukrajinskou a romskou komunitou, dotačním řízením (projednávání žádostí organizací národnostních menšin o dotace z rozpočtu statutárního města Brna), kulturními akcemi národnostních menšin v Brně a na jižní Moravě a přípravou a realizací festivalu národnostních menšin Babylonfest 2024.

Město Brno každoročně vyhlašuje **dotační program**, jehož účelem je **zachování a rozvoj identity národnostních menšin a etnik ve statutárním městě Brně a podpora jejich vzájemného harmonického soužití s majoritním obyvatelstvem**. Cílem podpory je zajištění provozních, osvětových a dalších činností (zejména kulturní a společenské akce, vydávání bulletinů apod.) subjektů působících v oblasti národnostních menšin a etnik v městě Brně.

Neinvestiční dotace byly využity organizacemi jak pro zájmové aktivity, kulturní akce, festivaly menšinových kultur (např. Babylonfest, Řecká sobota na hradě Veveří), vydavatelskou činnost (především tisk bulletinů, např. maďarský zpravodaj Brünni Magyar Futár, německá informační publikace Nachrichten aus Brunn), tak i na provozní výdaje organizací (pronájmy místností a sálů, aktualizace webových stránek, výrobu plakátů, propagace kulturních akcí). Dále dotace umožnily pokrýt náklady na volnočasové aktivity dětí včetně romské mládeže (např. setkání menšin při oslavách státních svátků, pořádání výstav, besed a přednášek).

Referát pro oblast integrace cizinců

Referát pro oblast integrace cizinců se zaměřuje na systematickou podporu a koordinaci aktivit, které usnadňují integraci cizinců a osob požívajících mezinárodní ochrany na území statutárního města Brna. V rámci těchto aktivit se referát soustředí na vybrané komunity cizinců v Brně, jako jsou ukrajinská, ruská, maďarská, rumunská, moldavská a arabská, přičemž poskytuje komplexní podporu v oblastech školství, zdravotnictví, zaměstnanosti, bydlení, a sociálních službách. Referát spolupracuje s různými institucemi a organizacemi, čímž zajišťuje integraci cizinců do společnosti a podporuje jejich aktivní zapojení do společenského, ekonomického a kulturního života města.

Hlavní činnosti referátu:

1. Spolupráce na integraci cizinců

Referát koordinuje spolupráci s veřejnými institucemi, neziskovým sektorem a akademickou sférou při tvorbě a realizaci opatření vedoucích k usnadnění integrace cizinců a osob s udělenou mezinárodní ochranou. Zajišťuje sdílení dobré praxe a odborné know-how mezi jednotlivými aktéry integrace na lokální úrovni.

2. Podpora interkulturních pracovníků

Referát zajišťuje systematickou podporu a koordinaci činnosti interkulturních pracovníků na různých úřadech a institucích statutárního města Brna. Tito odborníci pomáhají cizincům s orientací v českém právním a sociálním systému, poskytují asistenci při jednání s úřady a institucemi a přispívají k efektivnějšímu překonávání jazykových a kulturních bariér.

3. Tvorba a implementace koncepčních dokumentů

Referát se podílí na přípravě koncepčních a strategických dokumentů zaměřených na integraci cizinců na území města Brna. Součástí těchto dokumentů jsou konkrétní opatření a strategie, které napomáhají efektivnímu a udržitelnému procesu integrace cizinců v různých oblastech života, včetně vzdělávání, zaměstnanosti, bydlení a zdravotní péče.

4. Poradní orgán pro integraci cizinců

Referát zajišťuje činnost Poradního orgánu statutárního města Brna pro otázky integrace cizinců. Tento orgán slouží jako platforma pro diskusi a formulaci návrhů opatření v oblasti integrace, a to za účasti zástupců veřejné správy, neziskového sektoru, odborné veřejnosti i samotných cizinců.

5. Příprava a realizace projektů

Referát se podílí na přípravě a realizaci projektů zaměřených na podporu integrace cizinců, financovaných z národních i mezinárodních zdrojů. Projekty se zaměřují na oblast vzdělávání, sociálního poradenství, bydlení, zdravotní péče, zaměstnanosti a dalších aspektů integrace. Součástí těchto aktivit je také monitoring a evaluace efektivity jednotlivých opatření.

Díky těmto aktivitám referát přispívá k tvorbě inkluzivní společnosti a k rozvoji efektivních mechanismů pro integraci cizinců na území statutárního města Brna. Tento komplexní přístup k různým oblastem života cizinců v Brně zajišťoval efektivní podporu a pomáhal s jejich integrací do české společnosti.

Podle statistik Ministerstva vnitra ČR dosáhl **počet cizinců s evidovaným pobytem v Brně aktuálně 62 760 obyvatel, z nichž 21 846 tvoří uprchlíci**. Trendem posledních let je rostoucí počet trvalých

pobytů, což naznačuje, že Brno se pro cizince stává místem trvalého usazení, nikoli jen destinací pro práci či studium. Každý pátý obyvatel města tak pochází ze zahraničí.

Největší skupinu cizinců v Brně tvoří občané Ukrajiny, kterých je evidováno 31 415, přičemž většinu tvoří uprchlíci. Druhou nejpočetnější skupinou jsou Slováci (8 487), avšak jejich skutečný počet může být vyšší vzhledem ke zvláštnímu právnímu postavení. Následují občané Ruska (2 880), Vietnamu (2 864), Indie (1 173), Filipín (899), Rumunska (885), Bulharska (656), Polska (585) a Maďarska (517).

Efektivní integrace cizinců vyžaduje systematickou výměnu informací, rozvoj meziinstitucionální spolupráce a poskytování cílené podpory. Klíčovým prvkem integračních aktivit je koordinace jednotlivých subjektů působících v oblasti integrace na území města, která je realizována zejména prostřednictvím integrační platformy. Město Brno usiluje o vytvoření otevřeného, tolerantního a sociálně soudržného prostředí, což je strategickým cílem podporovaným řadou koncepčních dokumentů.

Sekce	počet úvazků	počet unikátních klientů	počet klientů celkem
Arabská	1	47	322
Moldavská + rumunská	1	60	70
Ukrajinská	1 (+2 DPČ)	415	461
Celkem	3	522	853

Arabská komunita

V rámci arabsky mluvící komunity (více než 1 000 osob) v Brně se interkulturní pracovnice v roce 2024 zaměřovala na komplexní podporu, která zahrnovala jak asistenci novým příchozím rodinám, tak pokračující spolupráci s těmi, které již v Brně dlouhodobě pobývají. V roce 2024 byla poskytnuta podpora celkem 322 klientům, z nichž 47 bylo nových.

Moldavská, rumunská komunita

V roce 2024 se interkulturní pracovník zaměřoval na podporu moldavské a rumunské komunity v Brně. Podle dostupných údajů Ministerstva vnitra ČR je na území města Brna evidováno 322 občanů Moldavska a 2 500 občanů Rumunska. Přesné počty však nemusí odrážet skutečný stav, jelikož část osob zde může pobývat bez registrace. V roce 2024 byla poskytnuta podpora celkem 70 klientům, z nichž 60 bylo nových. Díky snížení počtu asistencí pro ukrajinské uprchlíky se mohl v roce 2024 více soustředit na specifické potřeby této komunity.

Ukrajinská komunita

Tým se v roce 2024 zaměřoval na podporu dlouhodobé integrace ukrajinské komunity, přičemž byl kladen důraz na rovnováhu mezi krátkodobou pomocí a zajištěním podpory pro samostatnou integraci jednotlivců do české společnosti. Cílem bylo, aby se uprchlíci stali samostatnými a schopnými získávat finanční prostředky pro pokrytí svých potřeb.

Podle dostupných údajů Ministerstva vnitra ČR je na území města Brna evidováno 31 415 občanů Ukrajiny. V roce 2024 došlo k mírnému nárůstu počtu držitelů dočasné ochrany (DO). Na začátku roku 2024 bylo v Brně evidováno 20 142 držitelů DO, na konci roku pak 22 485. V roce 2024 byla poskytnuta podpora celkem 461 klientům, z nichž 415 bylo nových.

V roce 2024 byl v ukrajinské komunitě patrný rostoucí pocit klesající solidarity ze strany české veřejnosti. Tento trend byl podpořen i rostoucí únavou z dlouhodobé situace související s válkou na Ukrajině, což se projevilo i v menší ochotě firem zaměstnávat Ukrajince a v nižší toleranci k jejich složitým rodinným situacím.

Obě interkulturní pracovnice v roce 2024 úspěšně složily zkoušku a získaly profesní kvalifikaci interkulturních pracovníků (75-020-R). Tato kvalifikace zahrnuje dovednosti v oblasti efektivní komunikace mezi migranty a veřejnými institucemi, poskytování poradenství v oblasti pobytu, orientace v migrační realitě, podporu sociokulturní soudržnosti a spolupráci s odborníky v oblasti integrace migrantů do společnosti.

Realizované projekty v roce 2024:

- **Provoz centra pro cizince JMK 2024**
Cílem projektu bylo dlouhodobé a aktivní zapojení Jihomoravského kraje do procesu integrace cizinců a zajištění provozu Centra pro cizince JMK. Centrum je provozováno Jihomoravským krajem a statutární město Brno je přirozeným partnerem projektu.
- **Integrace cizinců ve městě Brně V. (01.01.2024–31.12.2024)**
Projekt se zaměřil na implementaci Strategie integrace cizinců ve městě Brně 2020–2026 a tvorbu návrhu Akčního plánu Strategie integrace cizinců pro období 2024–2026. Součástí projektu byla realizace interkulturní práce s držiteli dočasné ochrany a dalšími cizinci ze třetích zemí a EU. Zvláštní důraz byl kladen na proměnlivou situaci v souvislosti s pokračujícími globálními migračními trendy a přizpůsobení integračních opatření novým výzvám.

Díky těmto aktivitám referát přispívá k tvorbě inkluzivní společnosti a k rozvoji efektivních mechanismů pro integraci cizinců na území statutárního města Brna.

Příběh z praxe:

V březnu minulého roku byl referent kontaktován s žádostí o intervenci v situaci dvou občanů Moldavska, kteří byli zadržováni v jednom z objektů v Brně. Podle prvotních informací jim byly odebrány cestovní doklady a nebylo jim umožněno opustit budovu. Zadrženým bylo sděleno, že musí vyčkat na uvolnění pracovních míst.

Po příjezdu na místo bylo zjištěno, že oba muži se skutečně nacházeli v budově a jejich pohyb byl kontrolován několika osobami ukrajinské národnosti, které jim bránily v odchodu i ve zpřístupnění jejich osobních věcí, včetně cestovních dokladů. Bylo jim umožněno odejít pouze za podmínky, že si své osobní věci nevezmou s sebou.

V okamžiku, kdy došlo k dočasnému snížení kontroly ze strany dohlížejících osob, se oběma mužům podařilo vzít si osobní věci (s výjimkou pasů) a opustit budovu. Následně byli doprovázeni na policejní stanici, kde byla celá situace oznámena. Policie poté kontaktovala majitele objektu, který přislíbil vrácení cestovních dokladů. Majitel objektu převzal odpovědnost za situaci a odůvodnil odebrání dokladů tím, že dotyčné osoby v daném období ubytoval a poskytoval jim stravu.

Po navrácení dokladů mohli občané Moldavska pokračovat ve své cestě. O dalším postupu ze strany policie vůči majiteli objektu nejsou referátu známy žádné bližší informace.

Tento případ poukazuje na možné riziko pracovního vykořisťování a nedobrovolného omezení osobní svobody cizinců, zejména v kontextu neformálního zaměstnávání. Zároveň ukazuje důležitost rychlé intervence a spolupráce s příslušnými orgány.

Referát pro sociální bydlení

Sociální a další pracovníci referátu nabízejí podporu domácnostem, které se dlouhodobě nacházejí v bytové nouzi a potýkají se se sociálním vyloučením nebo jím jsou ohroženy. Pracovníci těmto domácnostem poskytují podporu při zabydlení do sociálního bytu s potřebou komplexní sociální podpory a následně pracují na zakázce udržení bydlení a zotavení.

Oddělení realizuje sociální bydlení od roku 2016. Do současnosti bylo úspěšně realizováno pět projektů na podporu sociálního bydlení, v rámci kterých získalo bydlení 223 domácností a dalších 82 domácností získalo bydlení prostřednictvím Pořadníku žadatelů o sociální byt s potřebou komplexní sociální podpory. V roce 2023 byla zahájena realizace dalších tří projektů sociálního bydlení, z čehož dva jsou zaměřeny na zabydlování a implementaci inovativních nástrojů a jeden na podporu kapacit sociální práce v sociálním bydlení. **Spolu s novými projekty bylo od roku 2016 zabydleno 292 domácností projektovými aktivitami.**

Počty klientů a jejich struktura

Přehled projektů	Doba realizace		Počet zabydlených domácností	Úspěšnost udržení bydlení po prvním roce od zabydlení
Pilotní testování rychlého zabydlení rodin s dětmi (Rapid Re-Housing)	04/2016	08/2018	50	96 %
Pilotní testování koncepce sociálního bydlení	04/2017	03/2020	67	92 %
Komplexní podpora v bydlení na území města Brna	05/2018	03/2021	34	94 %
Kontaktní místo pro bydlení	04/2020	08/2022	50	92 %
Programové zabydlování rodin i jednotlivců a zvyšování kompetencí k bydlení	01/2020	08/2022	22	91 %
Programové zabydlování domácností s využitím metody Housing First	01/2023	09/2025	19/20	bude vyhodnoceno po skončení projektu
Programové zabydlování domácností v bytové nouzi metodou Critical time intervention a implantace Městské nájemní agentury	04/2023	12/2025	31/40	bude vyhodnoceno po skončení projektu
Podpora kapacit sociální práce v sociálním bydlení	09/2023	06/2026	19	bude vyhodnoceno po skončení projektu
Celkem	292			

Sociální podpora je poskytována nájemníkům sociálních bytů již před zabydlením a je individuálně nastavena s ohledem na specifické potřeby jednotlivých cílových skupin. Terénní sociální pracovníci zajišťují podporu při jednání s úřady, vybavením domácnosti, platbách nájemného a služeb, při komunikaci se sousedy a vytváření nových společenských vazeb. Do podpory dále spadá i pomoc při zotavení, zvyšování kompetencí a dosažení celkové stability domácností.

Programové zabydlování domácností s využitím metody Housing First

Nejčastěji užitou metodou podpory v sociálním bydlení je **Housing First**, který je charakteristický vysokou intenzitou a flexibilitou poskytované podpory. Metoda se užívá zejména u nejvíce ohrožených

osob, které mají zkušenosti s dlouhodobým bezdomovstvím a často propadávají dostupnými sociálními službami na území města Brna. S ohledem na charakteristiku nejohroženější cílové skupiny dosahují programy sociálního bydlení vysoké úspěšnosti.

V roce 2024 bylo v projektu Programové zabydlování domácností s využitím metody Housing First v rámci aktivity **Zabydlování a podpora v bydlení zabydleno** 14 domácností do 13 bytů, doposud bylo v projektu zabydleno 19 domácností celkem. Z 5 domácností, které byly zabydleny více než před 12 měsíci nyní úspěšně bydlí 4. Celkovou úspěšnost bude možné vyčíslit po ukončení projektu, průběžně je úspěšnost 80 %. Dále byla v rámci aktivity **Kontinuální podpora v bydlení s posílením prevence** poskytnuta podpora 81 domácnostem, se kterými se pracuje na jejich zotavení a cíleném navazování na konkrétní služby dle potřeb klienta.

Tým terénních sociálních pracovníků projektu se nad rámec projektových aktivit věnoval poskytování komplexní sociální podpory 20 již dříve zabydleným domácnostem z poradníku žadatelů o sociální byt s potřebou komplexní sociální podpory. V roce 2024 však domácnosti z poradníku již zabydloval výlučně tým projektu „Podpora kapacit sociální práce“ v rámci téhož referátu... Celkově tak byla v roce 2024 pracovníky tohoto týmu poskytnuta podpora 120 domácnostem.

Podpora kapacit sociální práce v sociálním bydlení

V rámci realizace projektu bylo v roce 2024 zabydleno 18 domácností. Další agendou tohoto projektového týmu je zajištění provozu krizového ubytování a rozvoj case managementu na obci.

Programové zabydlování domácností v bytové nouzi metodou Critical Time Intervention a implementace Městské nájemní agentury

Projekt je realizován od 1. 4. 2023 a zaměřuje se na různorodé aktivity. Jednou z hlavních aktivit je zabydlování **40 domácností metodou Critical Time Intervention**, která pracuje se systematickou sociální podporou v maximální délce 12 měsíců. Realizační tým této aktivity byl proškolen v metodě CTI newyorskou organizací Housing Inovations a snaží se ji metodicky převést do lokálního kontextu ČR. Od ledna do prosince 2024 bylo zabydleno 18 domácností. Pouze u jedné domácnosti došlo k neprodloužení nájemní smlouvy po 12 měsících od zabydlení. Na konci roku 2024 tak bylo zabydleno 31 domácností z celkového počtu 40.

Další důležitou projektovou aktivitou je **Městská nájemní agentura** (dále jen MNA), kterou realizuje oficiální partner projektu, Centrum sociálních Služeb p. o. (dále jen CSS). MNA nabízí systém garancí pro soukromé pronajímatele bytů, což zvyšuje jejich motivaci ke spolupráci. V pilotní fázi je MNA otevřena pouze klientům CSS a OSP MMB. Na soukromém trhu již bylo pronajato 13 bytů, z toho 11 z nich je již obydleno domácnostmi v podnájemním vztahu. **Cílem této klíčové aktivity je zabydlet 15 domácností.**

Ve spolupráci s městskými částmi Brno-sever a Brno-Židenice započala provoz **2 kontaktní místa pro bydlení**, která jsou metodicky podporována koordinací projektu ve spolupráci s MPSV. Tato kontaktní místa jsou detašovanými pracovišti kmenového Kontaktního místa pro bydlení MMB. Zaměřují se na konkrétní potřeby v oblasti bydlení obyvatel dané městské části a mimo základního poradenství poskytují také doprovody na úřady a odborné poradenství v udržení bydlení.

Dále projekt zastrešuje pravidelné konání Lokální sítě sociálního bydlení, které dává prostor místním aktérům působících v oblasti sociálního bydlení sdílet informace, zkušenosti a dávat metodické podněty pro případné systémové změny. V roce 2024 proběhla celkem tři setkání.

V neposlední řadě dal projekt vzniknout a obratem personálně obsadil **6 pracovních míst domovníků** v magistrátních bytových domech. Domovníci intervnují při domovních schůzích a mimo technické závady v domech minimalizují sousedské spory již v jejich počátcích. Domovníky metodicky vede koordinátor domovníků, pod záštitou bytového ombudsmana. Domovní schůze probíhají pravidelně 3x ročně.

Příběh z praxe

Paní Štěpánka žila se svým partnerem střídavě na ubytovnách nebo jiném nestabilním bydlení. Paní krátce po nastěhování do sociálního bytu zjistila, že je těhotná. S partnerem uzavřeli sňatek a podali žádost k soudu o svěření dětí z partnerova předchozího vztahu do péče. Tyto děti byly dlouhodobě umístěny v ústavním zařízení.

Po narození syna paní Štěpánka nastoupila do výkonu trestu odnětí svobody, a veškerá spolupráce tak probíhala pouze s manželem. Zpočátku byla situace náročná, nicméně s podporou sociální pracovnice zvládl manžel péči o děti velmi dobře. Získal děti z ústavního zařízení zpět do své péče a zároveň se dokázal postarat o nově narozeného syna.

Domácnost velmi dobře vycházela se sousedy v rámci společného soužití a platili pravidelně nájem a služby s ním spojené. Vzhledem k nárůstu počtu osob ve zmíněné domácnosti byla podána žádost o výměnu bytu ze větší. Rodina byla po čase přestěhována do většího bytu. Děti tak získaly prostor k učení a přípravě do školy. Rodina se navázala na sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi, kterou využívá při doučování a volnočasových aktivitách dětí. V novém domě se také velmi dobře zabydleli a jejich sousedské soužití je bez problémů. Po umístění syna do mateřské školy si manžel našel zaměstnání na poloviční úvazek, ve kterém stabilně pracuje. Komplexní sociální podpora rodině je stále poskytována.

Krizové ubytování

Do činnosti oddělení spadá agenda krizového ubytování. Magistrát města Brna má k dispozici **4 bytové jednotky** na ulici Francouzská č. 83, jež slouží jako krizové bydlení. Jedná se o přechodné ubytování klientů, kteří se ocitli v krizové životní situaci a potřebují krátkodobé ubytování po dobu nezbytně nutnou k nalezení nového bydlení.

V roce 2024 bylo krizové ubytování využito celkem v **9 případech. Počet ubytovaných osob byl 26 (z toho 15 dětí).** Nejčastějšími důvody pro vyhledání služby byly ukončená nájemní smlouva/přechod do jiného bydlení.

Příběh z praxe

Pan Eduard se svou družkou Danou a čtyřmi dětmi bydleli na jedné z brněnských ubytoven. Poslední den v roce vypukl na této ubytovně požár a rodina tak kontaktovala OSP MMB s žádostí o krizové ubytování. Jedno křídlo ubytovny bylo po zásahu hasiči zcela zaplavené vodou. Domácnost byla zároveň mezi dlouholetými žadateli o sociální byt a byla zrovna v procesu schvalování nájemní smlouvy do bytu městské části. Díky flexibilitě pracovníků odboru a Centra sociálních služeb p. o. byla domácnost do dvou hodin od kontaktu poskytnuto krizové ubytování, oblečení i základní potravinová pomoc. Do nového roku tak mohli vstoupit společně a být v bezpečí a suchu. Nyní již bydlí v sociálním bytě.

Referát pro oblast zaměstnanosti

Referát prostřednictvím realizace projektů v oblasti zaměstnanosti již od roku 2018 řeší aktivní politiku zaměstnanosti města, a to v kombinaci s dlouhodobě nastavenou spoluprací nejen s Úřadem práce ČR, ale také s městskými i neziskovými organizacemi. Od roku 2018 byly úspěšně realizovány dva projekty.

Projekty reagovaly na potřeby osob ohrožených dlouhodobou či opakovanou nezaměstnaností a vykazujících vyšší míru zranitelnosti. Nejčastěji se jednalo o osoby, které jsou ohroženy sociálním vyloučením či žijící v sociálně vyloučených lokalitách, také osoby, které mají nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi, osoby ohrožené dluhy nebo osoby, proti kterým je vedena exekuce, matky samoživitelky, osoby se záznamem v rejstříku trestů či osoby opouštějící zařízení výkonu trestu odnětí svobody. Podpora byla poskytována také osobám se zdravotním postižením nebo znevýhodněním. V rámci projektu bylo klientům umožněno získat pracovní zkušenosti prostřednictvím **tréninkových pracovních míst**. Po skončení realizace projektů byla klientům nadále poskytována podpora formou individuálního pracovního poradenství.

Přehled projektů	Doba realizace		Počet podpořených osob	Počet tréninkových pracovních míst	Počet zaměstnaných osob
Podpora zaměstnanosti znevýhodněných osob trhu práce na území města Brna	01/2018	12/2020	500	67	132
Podpora zaměstnanosti ohrožených skupin trhu práce na území města Brna	01/2021	08/2022	200	35	

Projekty realizované v roce 2024

V rámci **nového programového období ESF+** oddělení připravilo dva projekty **v oblasti zaměstnanosti**. Projekty mají za cíl vytvořit efektivní systém práce s cílovými skupinami dlouhodobě či opakovaně nezaměstnaných.

Projekt **Podpora uplatnitelnosti ohrožených skupin trhu práce na území města Brna metodou Individual Placement and Support (dále jen metoda IPS)** při práci s cílovou skupinou využívá metody IPS, jejíž hlavní charakteristikou je intenzivní a strukturovaná spolupráce s klientem i se zaměstnavatelem. Zaměřuje se na osoby dlouhodobě a opakovaně nezaměstnané, osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené či osoby s jiným znevýhodněním při vstupu na trh práce ve městě Brně. Projekt poskytuje podporu především **osobám z cílové skupiny s nižšími kompetencemi pro vstup na trh práce, které vyžadují větší míru komplexní podpory**. Osobám z cílových skupin je poskytována podpora prostřednictvím pracovního poradenství a individuálních

vzdělávacích aktivit. V rámci klíčových aktivit projektu dochází také ke zvyšování odborného vzdělání pracovníků realizačního týmu především z důvodu aplikace inovativní metody IPS.

V roce 2024 se podařilo prostřednictvím komplexního pracovního poradenství v rámci zvolené **inovativní metody podpořit celkem 150 osob** z cílové skupiny dlouhodobým či opakovaným nezaměstnáním znevýhodněných na trhu práce. Jednalo se především o individuální konzultace (seznámení se s klientem a jeho pracovní historií, možnostmi a potřebami), individuální přístup s poskytnutím rad a způsobů řešení jeho životní situace s možností využití navazujících aktivit. Seznámení se s novinkami a aktuálními trendy na trhu práce. Pracovníci poskytují také základní sociální poradenství a osvětu v dalších oblastech, následně volí vhodné formy podpory a propojují osoby s potřebnými a návaznými druhy podpory dle problematik.

Podporu projektu přicházejí často využít osoby se zdravotním omezením, a to jak osoby s důchodem přiznaným (OZP – osoby zdravotně postižené), tak i bez něj (OZZ – osoby zdravotně znevýhodněné). Využívají nejčastěji aktivitu pracovního poradenství, kde dochází k jejich propojení se zaměstnavatelem. Díky spolupráci se zaměstnavateli chráněného trhu práce se nám daří zaměstnávat také osoby z této cílové skupiny, ačkoli se čím dál tím častěji setkáváme ze strany těchto osob s poptávkou po uplatnění mimo chráněný trh práce.

V tomto projektu je také pracovní konzultant, ten mapuje pracovní trh v rámci aktuálně nejčastěji poptávaných forem úvazků s ohledem na obor, odvětví i pracovní zařazení na základě toho navazuje kontakt a spolupráci s vybranými zaměstnavateli. **V roce 2024 bylo touto formou navštíveno 20 zaměstnavatelů.** Osobně navštíví podnik, firmu i výrobní proces či přímo výběrové řízení, které zmapuje a je následně schopen přenést informace o pracovní prostředí přiblížit, je velkým přínosem. Zejména pro osoby s omezením jsou tyto přenesené informace užitečné a ukazuje se, že často přispívají k větší míře pocitu bezpečí, motivace či odhodlání.

Druhým realizovaným projektem je projekt **Adaptace na pracovní pozice v rámci prostupného zaměstnávání.** Tento projekt se snaží řešit otázky nezaměstnanosti osob dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných, osob s kumulací znevýhodnění na trhu práce včetně migrantů a azylantů se zaměřením na dospělé osoby původem z Ukrajiny, které byly nuceny opustit svou zemi z důvodu válečného konfliktu. Osobám z cílových skupin je také poskytováno pracovní poradenství, dále mají možnost v rámci projektu **získat pracovní zkušenosti prostřednictvím adaptačních pracovních pozic**, které jsou nyní zřizovány v rámci brněnských městských organizací, a to s ohledem na nejvíce poptávané pracovní pozice. Na každém takovémto pracovišti byl vybrán z řad zaměstnanců dané organizace tzv. mentor, jehož role spočívá především v podpoře adaptace klienta v pracovním prostředí. O tuto formu praktického nácviku je u osob dlouhodobě a opakovaně nezaměstnaných stále velký zájem. V roce 2024 byl zajištěn vznik pracovišť v městských organizacích (DPS Foltýnova, p.o.; SAKO Brno, a.s.; Knihovna Jiřího Mahena v Brně, ZOO Brno, p.o., bylo **pomocí adaptačních pracovních pozic zaměstnáno 11 osob.**

Projekt také nabízí vzdělávací aktivity za účelem zvýšení kompetencí pro získání zaměstnání (např. počítačová gramotnost, orientace v základech práv a povinností, nácvik VŘ i zkušební pohovor), **organizuje kurzy českého jazyka pro osoby nucené k migraci z důvodu války na Ukrajině.** **V průběhu roku 2024** kurz absolvovalo **45 osob** a jejich prostřednictvím získalo základní jazykovou znalost nebo si svou jazykovou znalost o další úroveň vyšlo. **Tlumočení z ruštiny a ukrajinštiny** bylo poskytnuto **26 osobám** pro účely – samotného vstupu osob do projektu a při komunikaci s pracovním poradcem komunikace se zaměstnavatelem nebo při doprovodu do zaměstnání, na pohovor či při doprovodu k lékaři.

Celkem vstoupilo do projektu 102 osob z Ukrajiny a využilo podpory prostřednictvím kombinace výše uvedených forem nabízených aktivit.

Projekty se nezaměřují pouze na podporu formou přímé práce, ale také na propojení místně důležitých aktérů vstupujících do oblasti zaměstnanosti skrze pravidelná setkání tzv. **Lokální síť zaměstnanosti**. Účelem těchto setkání je nastavení efektivního způsobu spolupráce napříč organizacemi a zaměstnavateli v návaznosti na aktuální potřebnost a tvorba systému práce s osobami z cílových skupin.

Tato setkání probíhají společně s lokálními partnery a realizátory poskytujícími podporu v oblasti zaměstnanosti, Úřadem práce ČR, zaměstnavateli z chráněného i otevřeného trhu práce a se zástupci nestátních neziskových organizací.

Přehled projektů	Doba realizace		Počet podpořených osob	Počet zaměstnaných osob	Počet osob podporovaných formou vzdělávacích aktivit
Podpora uplatnitelnosti ohrožených skupin trhu práce na území města Brna metodou IPS	05/2023	04/2026	150	36	63
Adaptace na pracovní pozice v rámci prostupného zaměstnávání	07/2023	06/2026	220	31	38

Příběh z praxe

Pan Martin je již tři roky nezaměstnaný. Má pouze základní vzdělání, prošel si závislostí a má záznam v trestním rejstříku za nepřiměřenou obranu, také má přiznaný invalidní důchod I. stupně a je zcela odkázán na dávkový systém, přitom si občasně přivydělává na brigádách bez smlouvy a žije v Azylovém domě pro lidi bez domova. Má také dceru, se kterou se snaží vídat, jak je to jen v jeho možnostech, kvůli ní je velmi motivovaný a chce tady v budoucnu pro ni více být.

Od začátku vykazoval velký zájem o práci a zařazení zpět do společnosti. Měl již příslib práce jako security a proto hledal dočasné zaměstnání, než mu bude vymazán záznam z trestního rejstříku. Během této překlenovací doby, hledal jakékoliv zaměstnání, aby se mohl alespoň částečně odstříhnout od dávkového systému. Nejdříve byla zmapována jeho životní situace, včetně pracovních zkušeností, preferovaného zaměstnání a souboru kompetencí, které zaměstnavateli může nabídnout a dále rozvíjet.

Oddělení koncepce a plánování služeb

Nastavení a rozvoj sociálních služeb v městě Brně spravuje v rámci své agendy Oddělení koncepce a plánování sociálních služeb (OKPS). Oddělení koordinuje proces plánování, rozvoje, síťování a financování sociálních služeb na území města Brna (tj. veškeré činnosti související s administrací dotací z rozpočtu města neziskovým organizacím poskytujícím sociální služby). Zpracovává koncepční a strategické dokumenty v oblasti sociální péče, realizuje projekty financované z fondů EU nebo se podílí na jejich přípravě. Součástí činnosti oddělení je i metodická podpora a kontrolní činnost. Spolupracuje s organizacemi a institucemi působícími v sociální oblasti nejen v Brně a České republice, ale i v zahraničí (zejména v rámci evropské sítě větších měst EUROCITIES a s partnerskými městy).

Pracovníci OKPS jsou rovněž členy **pracovní skupiny Sociální oblast při Integrované strategii rozvoje Brněnské metropolitní oblasti** pro uplatnění nástroje ITI (integrované územní investice). ITI jsou územním nástrojem Evropské komise, který v ČR slouží k řešení vybraných metropolitních problémů vyžadujících integrovaný přístup. Pro potřeby tvorby a naplňování této strategie byl zřízen Řídící výbor a jednotlivé pracovní skupiny. Pro sociální oblast vznikla postupně databáze projektů – ať už plánovaných přímo městem Brnem, okolními obcemi nebo jednotlivými organizacemi a žadateli. Pracovníci OKPS se v rámci výše uvedené pracovní skupiny podílí na hodnocení jednotlivých projektů. Řídící výbor následně předložené projekty na základě podkladů a vyhodnocení doporučuje či nedoporučuje k případné dotační podpoře.

Dále se podílejí přednáškovou činností na projektu Městské policie Brno „Senior akademie“, zaměřeného na zvyšování informovanosti a vzdělanosti rizikové skupiny seniorů v různých oblastech.

Přímou práci s klienty vykonávají v rámci oddělení pouze pracovníci v rámci Referátu Socio Info Point.

Oddělení je členěno do 3 referátů, tj. Referát komunitního plánování a sociálních služeb, Referát koncepce a Referát Socio Info Point s celkovým počtem 12 zaměstnanců.

Referát koncepce

Zpracovává a podílí se na tvorbě strategických a koncepčních dokumentů odboru. Zastřešujícím dokumentem pro sociální oblast je **Koncepce sociální politiky města Brna do roku 2030**, která systematicky propojuje všechny strategické dokumenty využívané (i vydávané OSP) současnou sociální politikou města. Úzce spolupracuje také s Odborem strategického rozvoje a spolupráce (oddělení strategického plánování) v rámci přípravy strategie Brno 2050, dále s odborem zdraví, bydlení a školství. Podílí se na shromažďování dat, analýz a výzkumů z oblasti sociální péče nejen ve městě Brně.

V roce 2024 pokračovala spolupráce s Fórem sociálních věcí v rámci **sdržení evropských měst EUROCITIES**. Tým EUROCITIES ve spolupráci s členskými městy pak zpracovává doporučující zprávy, které předkládá Evropské komisi.

Referát spravuje sekci Odboru sociální péče na webu města Brna a celou nabídku informační portálu sociální péče v městě Brně **socialnipecer.bno.cz**, který je průběžně aktualizován.

Každoročně zpracovává Zprávu o sociální péči za příslušný rok, komunikuje s tiskovým oddělením magistrátu a podílí se na přípravě tiskových zpráv ze sociální oblasti

Referát pravidelně připravuje podklady pro ediční plán propagačních a informativních tiskovin (letáky, brožury, plakáty atd.), podílí se na přípravě těchto informativních materiálů. Za uplynulý rok byly připraveny pro tisk veškeré plakáty, letáky i záložku s vizitkou SIP, dále brožuru sociálních služeb pro seniory. Pracovníci spolupracují s Kancelářím marketingu a cestovního ruchu na PR aktivitách za Odbor sociální péče.

Kampaň “Brno hrdým partnerem sociálních neziskovek”

V průběhu roku 2024 probíhala další část kampaně “Brno hrdým partnerem sociálních neziskovek” na podporu činnosti a v pozitivního vnímání veřejnosti činnosti NNO. Zatímco v roce 2023 (říjen-prosinec) vnitřní galerijní prostor tramvaje zaplnila grafika věnována ilustrovaným příběhům klientů a popisů různých cílových skupin (lidí s handicapem, seniorům, pečujícím atd.). Od ledna roku 2024 vnitřní prostor tramvaje zaplnily plakáty s prezentací činnosti jednotlivých organizací. Organizace si mohly sami zvolit, jakým způsobem se budou v rámci daného prostoru prezentovat. Každý měsíc tak byl interiér tramvaje obměňován převážně podle cílových skupin, na které se činnosti daných organizací zaměřují (např. na seniory, lidi s různými typy zdravotního handicapu, na pomoc lidem v krizové životní situaci atd.). Zvenčí byla použita grafika s hlavními hesly kampaně a ilustrace znázorňující některé cílové skupiny, kterým se NNO věnují.

Kampaň byla ze strany organizací vnímána velmi pozitivně, oceněn byl nejen samotný nápad města Brna, který zdůrazňuje partnerství a podporu města směrem k poskytovatelům sociálních služeb – tzv. sociálním neziskovkám, ale také možnost zdarma se individuálně prezentovat v rámci galerijního prostoru tramvaje. Pozitivně hodnocen byl i nápad grafického znázornění kampaně propojující stávající grafiku zastřešujícího webového portálu socialnipece.bрно.cz, který opět vytvořila grafička paní Eva Roverová (stejně jako v případě zmiňovaného portálu).

V rámci spolupráce na kampani oslovili pracovníci OSP MMB individuálně zástupce organizací s možností zapojení a následné prezentace galerijního prostoru tramvaje. Celkem bylo osloveno 45 organizací neziskových organizací, které poskytují na území města Brna sociální služby. Každá organizace tak dostala prostor pro prezentaci své činnosti. Účast potvrdilo a do kampaně se zapojilo 36 organizací. Zapojení do kampaně odmítly pouze 2 organizace (Betanie, Veleta) s odůvodněním, že nepotřebují nové klienty. Někteří nereagovali na nabídku nebo nedodali letáky (Persefona, Renadi, Na počátku atd.).

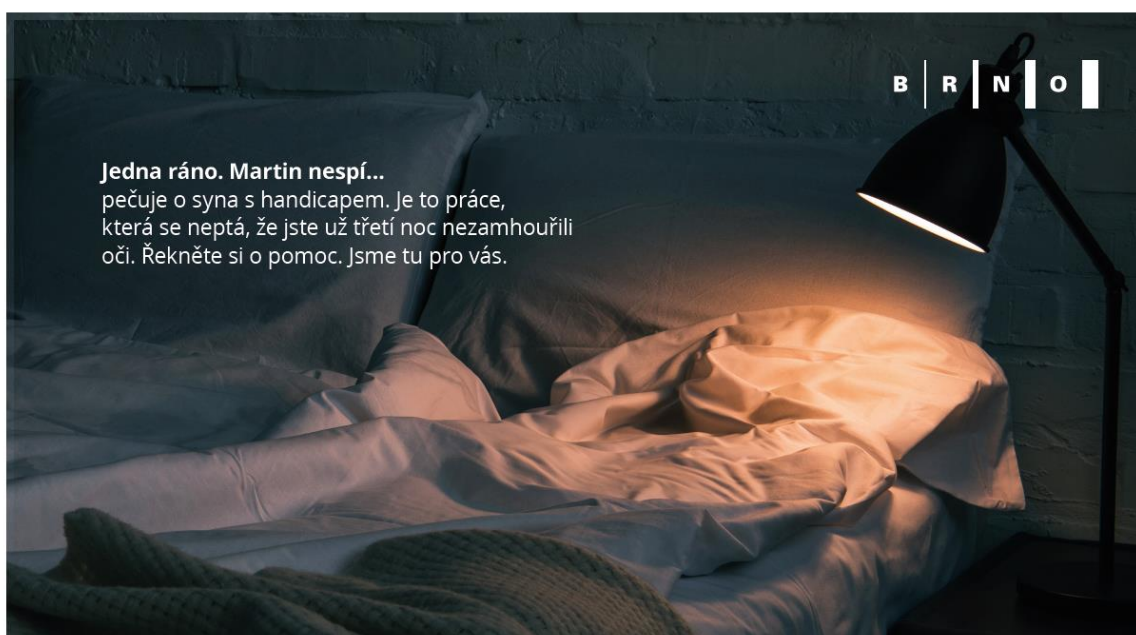
Tramvaj po dobu realizace kampaně jezdila na trase linek číslo 1 (Řečkovice – Bystrc Ečerova) a 12 (Komárov – Technologický park). V případě obou tras se jedná linky nejvíce vytižené, které dopravují denně velké množství cestujících.

Podpora kampaně probíhala na několika rovinách v online i off-line prostoru. Grafiky jednotlivých cílových skupiny byly doplněny QR kódem, který odkazoval na [web socialnipece.bрно.cz](http://web.socialnipece.bрно.cz) – zde byla k dispozici samostatná stránka o kampani, informace o kampani byla sdílena i na sociálních sítích města. Slavnostního křtu se zúčastnili i novináři a informace se tak dostaly i do médií. Článek věnovaný kampani vyšel např. v Brněnské drbně, časopisu SENIOR ŽURNÁL. Při pohybu městem se mohli občané o kampani dozvědět nejen díky tramvaji, ale i CLV vitrínám umístěným na různých místech v rámci města. Kampaň byla také podpořena jednotlivými organizacemi na jejich sociálních sítích, webových stránkách. Odznaky s logem kampaně tzv. butony pak mohli využít nejen zástupci města, ale i sociálních neziskovek.

Kampaň “Brno pomáhá pečovat doma”

V průběhu roku 2024 byly realizovány aktivity projektu (který byl zahájen v červenci roku 2023) s názvem **Brno pomáhá pečovat doma – Socio Info Point**, v rámci Operačního programu Zaměstnanost Plus. Cílem projektu je **podpořit neformální pečující** (často rodina a rodinní příslušníci) žijící na území města Brna a blízkého okolí. Projekt má umožnit, aby osoba závislá na péči mohla s pomocí kvalitní péče setrvat ve svém přirozeném prostředí co nejdéle a zároveň ulehčit pečujícím pomocí zajištění informací a funkčního propojení jednotlivých aktérů péče o osoby závislé, tj. komplexní péče o všechny potřeby. Doba trvání projektu je od července 2023 do února 2026. Součástí aktivit projektu je i komunikační kampaň zaměřená na problémy cílové skupiny neformálně pečujících, jejíž hlavní část byla realizována v průběhu podzimu roku 2024 (říjen-prosinec). Popisu činností v rámci tohoto projektu je věnován širší prostor v kapitole poradny Socio Info Point, která hlavní aktivity projektu realizuje.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Pomůžeme vám s péčí o vaše blízké
800 140 800 | socialnipecer.brno.cz

Referát komunitního plánování a sociálních služeb

Město Brno zpracovalo již šest komunitních plánů rozvoje sociálních služeb na svém území. V září 2022 byl Zastupitelstvem města Brna schválen **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve městě Brně pro období 2023–2026**. Dokument je nezbytným podkladem pro financování sociálních služeb, které je v souladu s platnou legislativou vícezdrojové, a východiskem pro tvorbu sítě efektivních a dostupných sociálních služeb na území města. Každoročně bude zpřesňován v reakci na aktuální změny v sociální oblasti a dalších sférách života v Brně prostřednictvím Sítě sociálních služeb ve městě Brně pro nadcházející rok.

Monitoring sociálních služeb

V rámci kontrolní a metodické činnosti v roce 2024 proběhlo **50 monitorovacích návštěv sociálních služeb**, z toho 34 neziskových organizací, které obdržely dotace z rozpočtu města Brna a 16 příspěvkových organizací města Brna (Centrum sociálních služeb, pobytová a ambulantní zařízení pro seniory a azylové domy). Monitorinky proběhly ve službách terénní programy, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem, azylové domy, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, odborné sociální poradenství, raná péče, denní stacionáře a centra denních služeb, kontaktní centra a jedna pečovatelská služba.

Obsahem monitorovací návštěvy je výkaznictví, tj. evidence výkonnostních ukazatelů dle typu služby, zabezpečení služby, a **naplňování standardů** tj. cíle a způsoby poskytování sociální služby, jednání se zájemcem, smlouva, individuální plánování průběhu, dokumentace klientů, stížnosti na kvalitu nebo způsob poskytování, návaznost na další dostupné zdroje, personální a organizační zajištění, místní a časová dostupnost, informovanost a zvyšování kvality sociální služby, v souladu se zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláškou č. 505/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Z každé monitorovací návštěvy sociální služby je vždy zpracován „Písemný záznam“.

Kromě monitorovací činnosti probíhala v rámci procesu plánování také **setkání mnoha pracovních skupin**, zaměřených např. na krizové situace dospělých lidí a dětí s duševním onemocněním, na paliativní péči, ranou péči, proběhla také pracovní skupina zaměřená na ambulantní a pobytové služby s klienty závislými na alkoholu a setkávání se zástupci Záchrané služby JMK. Probíhala i tematická setkávání se zástupci služeb, zaměřená na optimalizaci sítě sociálních služeb a zajištění působnosti služeb pro občany města Brna, s návazností na zabezpečení stabilního kofinancování těchto služeb.

Sít' sociálních služeb města Brna

Ve městě Brně je poskytována téměř polovina všech registrovaných sociálních služeb z celého Jihomoravského kraje. Na území města Brna působí existují tři tzv. sítě sociálních služeb. Jedná se o **základní sít' sociálních služeb**, kterou řídí a financuje Jihomoravský kraj. Druhou je **dočasná sít' sociálních služeb**, do které jsou zahrnuty služby realizované na základě projektů hrazených z finančních prostředků Evropské unie. Třetím typem je **sít' sociálních služeb s nadregionální nebo celostátní působností MPSV** (tzv. program B) řízená MPSV, zahrnující služby s působností na území Jihomoravského kraje tedy i města Brna. Všechny uvedené druhy sítí sociálních služeb fungují paralelně a vzájemně se doplňují takovým způsobem, aby byla zajištěna dostupnost sociálních služeb pro lidi v nepříznivé sociální situaci.

Do **Sítě sociálních služeb města Brna pro rok 2024** (tj. podporovaných z rozpočtu města) bylo zařazeno celkem **167 sociálních služeb** poskytovaných **68 organizacemi** (včetně samotného města). Celkem se jedná o **2 842 úvazků v přímé péči i nepřímé péči a 3 223 lůžek**. Kompletní přehled všech

sociálních služeb a jejich kapacit je součástí Sítě sociálních služeb ve městě Brně pro daný rok. Přehledněji a podrobněji podle jednotlivých druhů služeb je síť popsána v příloze tohoto dokumentu.

Poskytovatelé sociálních služeb	počet organizací	počet služeb	počet úvazků v přímé péči	počet lůžek
Nestátní neziskové organizace	54	124	989	899
Příspěvkové organizace	13	41	1 093	2 289
Statutární město Brno	1	2	13	35
Celkem	68	167	2 095	3 223

Služby podle zaměření	počet služeb	druh služby	úvazky v přímé péči/ lůžka
Odborné sociální poradenství	15	14 ambulantních 1 terénní	61 úvazků
Služby sociální péče	82	13 ambulantních	1 604 úvazků
		18 terénních	2 616 lůžek
		51 pobytových	
Služby sociální prevence	70	34 ambulantní	430 úvazků
		26 terénní	607 lůžek
		10 pobytových	

Financování a spolupráce s NNO působícími v sociální oblasti

Oddělení administruje v rámci své agendy dotace pro NNO poskytující sociální služby v rámci Programu I a doplňující služby v rámci Programu II a individuální dotace. Dotace pro NNO na sociální a doplňující služby tvoří největší položku z celkově rozdělených dotací v rámci celého odboru.

V rámci Odboru sociální péče poskytují dotace i další oddělení, a proto je dotacím na sociální a doplňující služby věnována speciální kapitola.

Referát Socio Info Point

OKPS dále poskytuje rozsáhlé poradenství v sociální oblasti v rámci poradny referátu Socio Info Point (SIP), spravuje webový portál sociální péče, zpracovává, informativní materiály a zprávy o sociální péči v Brně. Činnost poradny je podrobněji popsána v samostatné kapitole.

Oddělení koordinační centrum prevence

Oddělení koordinační centrum prevence zajišťuje preventivní aktivity v oblasti prevence drog a závislostí a prevence kriminality. Oddělení má 4 zaměstnance (vedoucí oddělení, koordinátorka prevence kriminality, protidrogová koordinátorka a koordinátor projektu Bezpečnější Brno).

Oddělení dále v rámci své agendy administruje i **dotační řízení Program IV – prevence kriminality, Program III – aktivity v oblasti drog a závislostí, individuální dotace na detoxifikaci ve zdravotnických zařízeních a také příspěvky na projekty prevence kriminality z rozpočtu města**, jejichž realizátory jsou Městská policie Brno a příspěvkové organizace města. Formou daru je každoročně podpořen i projekt Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje. V rámci Odboru sociální péče poskytují dotace i další oddělení, a proto je dotacím na sociální a další doplňující služby věnována speciální kapitola.

Oddělení spolupracovalo s odborníky z různých institucí a organizací, dále s pracovníky Odboru prevence kriminality Ministerstva vnitra ČR, s krajskými koordinátorkami (prevence kriminality a protidrogová prevence), s Českou sociologickou společností a také s Českou kriminologickou společností. Pokračovala spolupráce s Agenturou pro sociální začleňování při tvorbě akčního plánu.

Pracovníci Koordinačního centra prevence se podíleli na vstupním vzdělávání magistrátních úředníků a úředníků městských částí přednáškou na téma „Etické kodexy ve veřejné správě a boj proti korupci“.

V působnosti oddělení jsou rovněž činnosti plynoucí z ustanovení zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v platném znění. Jedná se především o kontroly městských částí, v roce 2024 proběhly 4 kontroly. V přenesené působnosti plní toto oddělení funkci odvolacího orgánu vůči rozhodnutím učiněným v I. stupni správního řízení MČ na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi.

Prevence kriminality

Realizované aktivity byly v souladu s dokumentem **Strategie prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2028**, v němž jsou stanoveny tyto priority: podpora a rozvoj systému prevence kriminality, pomoc obětem trestné činnosti, práce s pachateli trestné činnosti, prevence recidivy a resocializace, prevence kriminality dětí a mládeže, komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách, nová témata a nové přístupy v prevenci kriminality. Dílčí opatření a aktivity pak obsahuje Akční plán prevence kriminality ve městě Brně na období 2023–2025.

V roce 2024 byl realizován **Program IV – prevence kriminality**, jehož součástí byly projekty organizací zaměřené na naplňování dílčích opatření strategického dokumentu. V roce 2024 bylo podpořeno celkem 23 projektů, přičemž z rozpočtu města Brna bylo na tyto projekty poskytnuto 3 400 tis. Kč. Formou příspěvku byly podpořeny projekty Městské policie Brno, Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje a příspěvkových organizací města. Šlo o 6 projektů v celkové výši 598 tis. Kč.

V roce 1996 byla zřízena Městská rada pro prevenci kriminality jako poradní orgán Rady města Brna, která vyhodnocuje a navrhuje opatření zaměřená na snížení kriminality a rizikového chování osob či skupin. V roce 2024 se věnovala nejen schvalování preventivních projektů, ale například také primární prevenci ve školách nebo řešení veřejného pořádku na exponovaných místech. Společně pak její členové navštívili Bílý kruh bezpečí, z. s. a Preventivně informační oddělení Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje, kde se blíže seznámili s činností a preventivními projekty.

Podařilo se obnovit činnost **Týmu pro mládež**, jehož první zasedání se konalo 10. listopadu 2022. Tato odborná platforma v počtu 22 členů se sešla v průběhu roku 2024 celkem 4 x a věnovala se aktuálním problémům a návrhům reálných opatření, která mohou přispět k eliminaci rizikového chování dětí a mládeže. Hlavním tématem bylo připomenutí a vysvětlení oznamovací povinnosti vůči orgánům

sociálně právní ochrany dětí. Dále bylo uspořádáno setkání k případům domácího násilí ve vztahu k nezletilým dne 26. 11. 2024.

Zahraniční spolupráce s EFUS (Evropské fórum pro bezpečnost ve městech), jehož členem bylo Brno od roku 2006, byla ukončena z důvodu zvyšujícího se členského příspěvku. Aktivity Brna v tomto uskupení měst však pokračují prostřednictvím webinářů a dalších akcí v on-line prostoru.

Bezpečnější Brno

V souvislosti se zvýšeným výskytem problémů v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku v různých částech města je od roku 2022 realizován projekt, který má občanům usnadnit přístup k důležitým informacím, umožnit získat rychlou odpověď na dotazy, podněty a připomínky a také přispět k okamžitému řešení konkrétní situace, která zpravidla vyžaduje součinnost více aktérů (např. z oblasti bezpečnosti, bydlení, životního prostředí, sociálních služeb, prevence kriminality, rizikového chování apod.). Rozvoj a posílení systému prevence kriminality je jednou z důležitých priorit ve strategických dokumentech, které se zabývají bezpečností a prevencí. Pozice **koordinátora projektu Bezpečnější Brno**, která byla zřízena v závěru roku 2022, fungovala i v dalších letech.

Nový miniweb města bezpecnejsi.bno.cz obsahuje důležité informace (aktuality, projekty, výzkumy, dokumenty, statistiky, základní legislativu, praktické návody a informace, řešení životních situací apod.), ale také odkazy na další instituce nebo oblasti. Byla vytvořena samostatná e-mailová adresa (bezpecnejsi@brno.cz) pro zaslání dotazu, připomínky, stížnosti. Na tento web navázala facebooková platforma „Bezpečnější Brno“, která doplňuje web, nabízí aktuální témata a slouží rovněž k vyvracení dezinformací.

Prevence v oblasti drog a závislostí

Prevence v této oblasti se i v roce 2024 zaměřila především na řešení závislostí na legálních a nelegálních návykových látkách, patologického hráčství, na ochranu veřejného zdraví, na bezpečnost a předcházení souvisejícím problémům u všech věkových kategorií.

Cíle a opatření jsou definovány ve **Strategii politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2022–2025** a v dokumentu Akční plán strategie politiky statutárního města Brna v oblasti drog a závislostí na období 2024–2025. Každoročně je zpracována Zpráva o situaci v oblasti drog a závislostí, která obsahuje dostupná data z této oblasti za Brno.

V roce 2024 byl realizován Program III – aktivity v oblasti drog a závislostí, jehož součástí byly projekty organizací zaměřené na naplňování dílčích opatření strategického dokumentu. Bylo podpořeno celkem 18 projektů v celkové výši 6 350 tis. Kč. Individuální dotace do dvou zdravotnických zařízení na zajištění detoxifikace byla ve výši 2 377 tis. Kč.

Odborným orgánem pro tuto oblast je **Městský koordináční tým pro oblast drog a závislostí**, v němž pracují nezávislí odborníci. Složení týmu je následující: expert pro oblast sociálních a terapeutických služeb, expert pro zdravotní služby, expert pro oblast drogové politiky.

Brno je členem **pracovní skupiny „Drogová prevence“ v rámci Eurocities**. Zasedání skupiny se konalo 2 x (jedno setkání on-line a druhé ve Vídni), dále byly uspořádány dva tematické workshopy.

Oddělení ekonomiky a kontroly

Oddělení má celkem 14 zaměstnanců, součástí oddělení je Referát kontroly.

Činnost oddělení je možné rozdělit na několik částí:

- **zabezpečení hospodářské správy a chodu odboru sociální péče** jako takového (rozpočet, zajišťování technických podmínek pro práci ostatních oddělení, personální agenda odboru, správa dat, právní a ekonomická agenda atd.);
- **metodické řízení příspěvkových organizací** (Centrum sociálních služeb, 11 domovů pro seniory a DROM, romské středisko) v oblasti financování;
- **příprava investic za oblast sociální** na území města (plány investic, podklady pro investiční záměry, stanoviska k zařízením sociální péče atd.);
- **zajišťování řídicí a veřejnosprávní kontroly** u příjemců dotací z rozpočtu města v sociální oblasti;
- **ostatní** – zpracovává připomínky k navrhovaným zákonům, vyhláškám a metodickým pokynům.

Referát kontroly

Referát kontroly provádí veřejnosprávní kontroly u příspěvkových organizací v působnosti odboru a u subjektů žádajících finanční prostředky z rozpočtu města v oblasti působnosti odboru.

Referát kontroly provedl v roce 2024 v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), v platném znění a dle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), v platném znění, **26 průběžných a následných veřejnosprávních kontrol provedených na místě i jiným způsobem než na místě u příspěvkových organizací**, které jsou v působnosti OSP MMB a **165 následných veřejnosprávních kontrol provedených na místě u nestátních neziskových organizací**, kterým byla poskytnuta dotace z rozpočtu města Brna. Kontrolami bylo prověřováno hospodaření s veřejnými finančními prostředky poskytnutými z rozpočtu města Brna, a to vzhledem k věcné správnosti, plnění kritérií hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Dotační programy OSP MMB

Statutární město Brno postupuje při zajištění jednotného postupu poskytování programových či individuálních dotací z rozpočtu města Brna dle **Dotačních pravidel** (schválena Zastupitelstvem města Brna na zasedání Z8/33 dne 9. 11. 2021). Dotační pravidla jsou závazná pro orgány statutárního města Brna, komise Rady města Brna, výbory Zastupitelstva města Brna, žadatele o dotaci a příjemce dotace.

Odbor sociální péče MMB ve své gesci administruje pět dotačních programů a individuální dotace v sociální oblasti:

- **Program I – pro nestátní neziskové organizace poskytující sociální služby**
- **Program II – dotační program na doplňující projekty v sociální oblasti**
- **Program III – dotační program v oblasti drog a závislostí (protidrogová prevence)**
- **Program IV – dotační program prevence kriminality**
- **Program V – dotační program v oblasti národnostních menšin a etnik**

Pro rok 2025 byl připraven a na podzim roku 2024 vyhlášen nový šestý dotační program:

- **Program VI – dotační program Obnova materiálně technického vybavení**
- **Individuální dotace**

Podrobnější informace k průběhu celého dotačního řízení a všech dotačních programů OSP jsou k dispozici na webu socialnipece.brno.cz/dotace.

Dotační programy v roce 2024			
Dotační titul	výše dotace	počet podpořených organizací	počet podpořených služeb/projektů
Program I sociální služby	128 022 000 Kč	54	124 služeb
Program II doplňující projekty	8 000 000 Kč	52	62 projektů
Dotační program v oblasti drog a závislostí	6 350 000 Kč	6	18 projektů
Městský program prevence kriminality	3 400 000 Kč	19	23 projektů
Dotační program v oblasti národnostních menšin a etnik	1 952 000 Kč	22	23 projektů
Individuální neinvestiční dotace	10 832 000 Kč	12	12 projektů
Celkem	158 556 000 Kč	*	124 služeb a 138 projektů

**Některé organizace figuruji napříč dotačními programy i v rámci individuálních dotací*

Program I

Je určen pro NNO poskytující sociální služby registrované dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a zařazené v Základní síť registrovaných sociálních služeb města Brna. **Celkový objem vyplacených finančních prostředků na Program I dosáhl v roce 2024 více než 128 mil. Kč, bylo podpořeno 124 sociálních služeb od 54 NNO.**

Dotace z rozpočtu města kofinancovala 989 úvazků lidí pracujících v přímé péči s klienty, podpořila 899 lůžek a více než 42 350 klientů.

Financování sociálních služeb je v souladu s platnou legislativou založeno na systému vícezdrojového financování. Vedle státu se na něm podílejí především obce a kraje, případně soukromí donátoři. Mezi příjmy poskytovatelů služeb patří také úhrady od samotných uživatelů služeb, příjmy od zdravotních pojišťoven a dotace získané z projektů financovaných Evropskou unií.

Finanční podpora je Jihomoravským krajem realizována v návaznosti na Rozhodnutí Komise (č. 2012/21/EU) ze dne 20. prosince 2011 o použití čl. 106 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie ve formě **vyrovnávací platby za závazek veřejné služby** udělené určitým podnikům pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu. Zastupitelstvem Jihomoravského kraje schválená **Pravidla financování sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro léta 2023-2024 ve znění dodatku č. 1** (dále jen Pravidla) a zpřesňující **Kritéria financování sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro rok 2024** se zabývají způsobem určení finanční podpory poskytovatelům sociálních služeb pro dané období a stanovují financování služeb v rámci dotačních řízení Jihomoravského kraje dle §101 a (dotace ze státního rozpočtu), dle §105 (dotace z rozpočtu JMK) zákona o sociálních službách a kofinancování služeb ze strany obcí. Přičemž doporučená finanční spoluúčast města se pohybuje v rozmezí od 6 do 30 % dle druhu sociálních služeb.

Program II

Dotační Program II poskytuje možnost organizacím, spolkům a dalším subjektům čerpat dotace na aktivity, které vhodným způsobem navazují na sociální služby (dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách). Jedná se především o podporu projektů s nižším rozpočtem.

Mezi podporované aktivity projektů patří:

- podpora dobrovolnické činnosti – podporována jsou dobrovolnická centra disponující příslušnou akreditací vydávanou Ministerstvem vnitra na základě zákona č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě. Dotaci lze využít na koordinaci a zajištění dobrovolnické činnosti, nikoliv na finanční odměny dobrovolníkům
- doprava klientů sociálních služeb
- terapeutické činnosti (vč. podpory pozůstalých)
- volnočasové aktivity (vč. pobytových akcí)
- spolková činnost
- aktivity na sociálně-zdravotním pomezí
- aktivity snižující sociální vyloučení a jeho důsledky.

Tyto aktivity svým charakterem a obsahem činností nenaplňují definici jednotlivých druhů sociálních služeb dle zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách a organizace tak nemohou žádat o dotaci v rámci programu I určeného pro registrované sociální služby. Program II tedy neumožňuje žádat mzdové prostředky na sociální pracovníky nebo pracovníky v sociálních službách apod.

Ve stanoveném termínu bylo přijato 85 projektů od 67 NNO s celkovým objem požadovaných finančních prostředků ve výši 18 524 420 Kč.

Z dotačního titulu město Brno podpořilo **celkem 62 projektů (52 organizací)** v celkové výši **8 mil. Kč.**

Program III

Účelem programu je podpora projektů zaměřených na **řešení problematiky závislostí na legálních a nelegálních návykových látkách a řešení problematiky patologického hráčství** na území města Brna. Cílem podpory je:

- Přispět k ochraně veřejného zdraví a bezpečnosti a zlepšení situace skupin obyvatel dotčených problematickým užíváním či závislostí na nelegálních nebo legálních návykových látkách a hazardním/patologickým hraním.
- Rozvoj a inovace systému poskytované péče na území města v souladu s principy snižování rizik, zotavení, participace, kvality, efektivity a racionálního přístupu.
- Udržet a rozvíjet síť služeb a projektů zaměřených na ohrožené a rizikové skupiny obyvatel (aktivní uživatelé legálních a nelegálních drog a závislí; zotavující se uživatelé legálních či nelegálních drog a hazardní/patologičtí hráči; sociální okolí závislého nebo ohroženého závislostí; školní populace).

Z dotačního titulu Brno podpořilo **celkem 18 projektů (6 organizací)** v celkové výši **6 350 tis. Kč**.

Program IV

Účelem programu je podpora projektů z oblasti **prevence kriminality** na území města Brna. Podporovány jsou projekty zaměřené na sociální prevenci, na situační prevenci, na prevenci viktimnosti a na informace pro občany o možnostech obrany a ochrany před trestnou činností. Základní priority jsou: podpora a rozvoj systému prevence kriminality, pomoc obětem trestné činnosti, svědkům a rizikovým skupinám obyvatel, práce s pachateli trestné činnosti, prevence recidivy a resocializace, prevence kriminality dětí a mládeže, komplexní a koordinovaný přístup k bezpečnosti v rizikových lokalitách, nová témata a nové přístupy v prevenci kriminality.

V roce 2024 bylo podpořeno celkem 23 projektů, přičemž z rozpočtu města Brna bylo na tyto projekty poskytnuto 3 400 tis. Kč.

Mezi projekty roku 2024 tradičně převládá počet těch, které patří do oblasti sociální prevence. Jedná se především o projekty, které se zabývají řešením problematiky domácího násilí, pomocí obětem trestné činnosti nebo prevencí kriminality dětí a mládeže.

Dále bylo podpořeno 6 projektů formou podílů z rozpočtu města Brna (OSP): Městská policie Brno realizovala 2 projekty, příspěvkové organizace města měly 2 projekty, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje (formou daru) 2 projekty. Celková výše činila 598 tis. Kč.

Program V

Účelem programu je zachování a rozvoj identity národnostních menšin a etnik ve městě Brně a podpora vzájemného harmonického soužití s majoritním obyvatelstvem.

Cílem podpory je zajištění provozních, osvětových a dalších činností (zejména kulturní a společenské akce, vydávání bulletinů apod.) subjektů působících v oblasti národnostních menšin a etnik v městě Brně.

Neinvestiční dotace byly využity organizacemi jak pro zájmové aktivity, kulturní akce, festivaly menšinových kultur (např. Babylonfest, Řecká sobota na hradě Veveří), vydavatelskou činnost (především tisk bulletinů, např. maďarský zpravodaj Brünni Magyar Futár, německá informační publikace Nachrichten aus Brünn), tak i na provozní výdaje organizací (pronájem místností a sálů, aktualizace webových stránek, výrobu plakátů, propagace kulturních akcí). Dále dotace umožnily pokrýt

náklady na volnočasové aktivity dětí včetně romské mládeže (např. setkání menšin při oslavách státních svátků, pořádání výstav, besed a přednášek).

Z dotačního titulu Brno podpořilo celkem **23 projektů (22 organizací)** v celkové výši **1 952 tis. Kč**.

Program VI

Ve druhé polovině roku 2024 byl připraven **nový dotační program na poskytnutí investičních a neinvestičních dotací PROGRAMU VI – Obnova materiálně technického vybavení** pro poskytovatele registrovaných sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, zařazených v Síti sociálních služeb ve městě Brně pro daný dotační rok a zároveň v Základní síti sociálních služeb v Jihomoravském kraji pro daný dotační rok.

Cílem podpory je zajištění materiálně technického vybavení.

Mezi podporované aktivity patří:

- nákup a obnova dlouhodobého majetku, tj. hmotného i nehmotného (např. nákup polohovací postele, dopravního prostředku, software, digitální technologie či asistivní technologie vč. souvisejících služeb jako je doprava, instalace, zaškolení atd.),
- rekonstrukce či modernizace místa poskytování služby,
- opravy nebo udržování vybavení (uvedení do provozuschopného či předchozího stavu).

Přičemž aktivity projektu budou realizovány za účelem udržení nebo zvýšení kvality a efektivity poskytování sociální služby nebo navazujících služeb.

Individuální dotace

Nad rámec dotačních programů bylo v roce 2024 podpořeno **12 organizací** a projektů formou **individuálních dotací v celkové výši téměř 11 mil. Kč**.

Individuální dotace se zaměřují na podporu projektů, které mají jiný účel, než který je v příslušném kalendářním roce podporován některým z vyhlášených dotačních programů Odboru sociální péče MMB.

V roce 2024 se jednalo například o pomoc s nákupem pomůcek do služby s cílovou skupinou osoby s poruchami autistického spektra, o podporu nadačního fondu, dofinancování mzdových nákladů hendikepovaných pracovníků sociálního podniku, pomoc pro potravinovou banku, rekonstrukce budovy pro službu chráněné bydlení s cílovou skupinou osoby s duševním onemocněním, podpora Klokánku Brno a poradny jako Slon s cílovou skupinou osoby trpící Alzheimerovou chorobou a další projekty. Dále byla individuální dotace poskytnuta Psychiatrické nemocnici Brno-Černovice na provoz detoxifikačních lůžek. Psychiatrická klinika FN Brno, která mimo zajištění detoxifikační lůžkové péče provozovala i Krizové centrum a anonymní Linku naděje, také získala finanční prostředky z rozpočtu města.

Příspěvkové organizace

Odbor sociální péče MMB vykonává agendu zřizovatele, metodicky vede a kontroluje činnost 13 příspěvkových organizací zřízených městem.

Centrum sociálních služeb, příspěvková organizace

poskytuje rozsáhlý komplex služeb a činností pro různorodé cílové skupiny. Kompletní informace jsou k dispozici na webových stránkách <https://css.brno.cz/>

Poskytované sociální služby, dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách:

- odlehčovací služby
- pečovatelská služba
- azylové domy
- denní stacionáře
- domovy pro osoby se zdravotním postižením
- krizová pomoc
- noclehárny
- odborné sociální poradenství
- týdenní stacionáře

Služby poskytované dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí:

- zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
- péstounská péče

Další činnosti organizace:

- bytový dům Francouzská
- sdílené bydlení pro seniory
- systém tísňového volání
- mediační a edukační centrum
- ubytovny – Železniční, kasárna Židenice, Městská nájemní agentura

Sociální službu domovy pro seniory či domovy se zvláštním režimem a pobytovou odlehčovací službu poskytují jednotlivé Domovy pro seniory. Kompletní informace jsou k dispozici na webových stránkách <https://www.brnode.cz/>

Domov pro seniory Foltýnova, příspěvková organizace

Domov pro seniory Holásecká, příspěvková organizace

Domov pro seniory Kociánka, příspěvková organizace

Domov pro seniory Koniklecová, příspěvková organizace

Domov pro seniory Kosmonautů, příspěvková organizace

Domov pro seniory Mikulášskovo nám., příspěvková organizace

Domov pro seniory Nopova, příspěvková organizace

Domov pro seniory Okružní, příspěvková organizace

Domov pro seniory Podpěrova, příspěvková organizace

Domov pro seniory Věstonická, příspěvková organizace

Domov pro seniory Vychodilova, příspěvková organizace

DROM romské středisko

příspěvková organizace byla zřízena za účelem zajištění podpory městským částem v procesu sociálního začleňování. Posláním organizace je pomáhat zřizovateli k plné integraci sociálně vyloučených obyvatel do společnosti, mapovat problémy sociálně vyloučených lokalit a propojovat subjekty veřejné správy a neziskového sektoru na místní úrovni tak, aby spolupracovaly při sociálním začleňování. Informace jsou k dispozici na <https://www.drom.cz/>

Poskytované sociální služby, dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách:

- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
- terénní programy
- terénní programy
- odborné sociální poradenství
- kontaktní centra

Výdaje na sociální péči v roce 2024

Financování úkolů obcí vyplývajících ze zákona o sociálních službách a zákona o pomoci v hmotné nouzi probíhá v rámci souhrnného příspěvku ze státního rozpočtu (MPSV) na výkon státní správy. Tento příspěvek není účelově zacílen a záleží na rozhodnutí volených orgánů obce, do kterých oblastí výkonu správy bude rozdělen (mimo agendu sociálně-právní ochrany dětí, která je plně hrazena účelovou státní dotací).

Dotace z rozpočtu MPSV na výkon sociální práce v případě Magistrátu města Brna představovala v roce **2024 dotaci v celkové výši 23,65 mil Kč na celkem 50 sociálních pracovníků** (48,6 přepočtených úvazků).

Ze státního rozpočtu byly hrazeny výdaje na některé sociální služby a dotace na úhradu v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Celkem bylo ze státního a krajského rozpočtu poskytnuto městu Brnu **na oblast sociální péče 651 mil. Kč.**

Z rozpočtu města Brna bylo v roce 2024 **na služby sociální péče (provozní výdaje) prostřednictvím Odboru sociální péče vynaloženo více než 560 mil. Kč.**

Výdaje na sociální péči (v tis. Kč)	2023	2024
Provozní výdaje	1 250 497	1 210 982
1. Výdaje hrazené ze státního rozpočtu / rozpočtu Jihomoravského kraje	651 075	650 674
– dotace na úhradu nákladů v oblasti sociálně-právní ochrany dětí v Brně	97 481	101 698
– dotace na sociální služby příspěvkovým organizacím	520 446	518 101
– dotace na sociální služby OSP – nízkoprahové zařízení	1 512	1 578
– dotace na sociální služby OSP – Azylový dům	6 769	5 635
– dotace na prevenci kriminality ze státního rozpočtu a JMK	150	0
– dotace na výkon sociální práce	21 950	23 652
– příspěvek na výkon pěstounské péče	2 767	10
2. Výdaje hrazené z rozpočtu města (Odboru sociální péče MMB)	599 422	560 308
– 13 příspěvkových organizací (11 domovů pro seniory, Centrum sociálních služeb, DROM) – příspěvek zřizovatele	459 847	399 018
– dotace nestátním neziskovým organizacím na sociální služby	120 851	144 205
– zajištění služeb v souvislosti s krizovou situací v zimních měsících	347	347
– dotace organizacím národnostních menšin	1 730	1 985
– dotace na programy prevence kriminality	3 600	3 998
– náklady na provoz v zařízeních Odboru sociální péče MMB	2 533	2 028
– dotace na projekty protidrogové prevence	10 514	8 727
Investiční výdaje z rozpočtu města v oblasti sociálních služeb	89 958	97 207

Výdaje v oblasti **investic dosahovaly výše téměř 100 mil. Kč.**

Největší položku tvořila dostavba **Domu pro Julii** (57,3 mil. Kč) a rekonstrukce budovy na adrese Křenová 6 pro účely zřízení poradenského centra **Socio Info Point** (14,2 mil. Kč). Došlo k rekonstrukci stropů v centru krizové pomoci na ul. Masná a k zateplení fasády DOZP Gaudium na ul. Schodová.

Město poskytlo také prostředky na obnovu materiálně technického vybavení v městských domovech pro seniory (např. průmyslová myčka a pánev do stravovacího provozu v DS Foltýnova, elektronická požární signalizace a rekonstrukce výtahů v DS Okružní, výtah v DS Vychodilova, pořízení nových lůžek

v DS Kosmonautů atd.) a Centru sociálních služeb (průběžná obnova vozového parku pečovatelské služby a dovybavování domovů pro osoby se zdravotním postižením).

Prostředky byly vynaloženy na přípravu projektových dokumentací pro výstavbu nových či rekonstrukce stávajících zařízení DOZP Menšíkova, DS Kosmonautů, DS Nopova a Sociálně zdravotní komplex Červený kopec.

Legislativa

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, v platném znění

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, v platném znění

Zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, v platném znění

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, v platném znění

Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, v platném znění

Zákon č. 73/2011 Sb., o Úřadu práce České republiky a o změně souvisejících zákonů, v platném znění

Zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, v platném znění

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, v platném znění

Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění

Vyhláška č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění (mimo agendu sociálně-právní ochrany dětí)

Příloha – Síť sociálních služeb města Brna pro rok 2024

Příloha dostupná online na stránce socialnipecce.brno.cz.